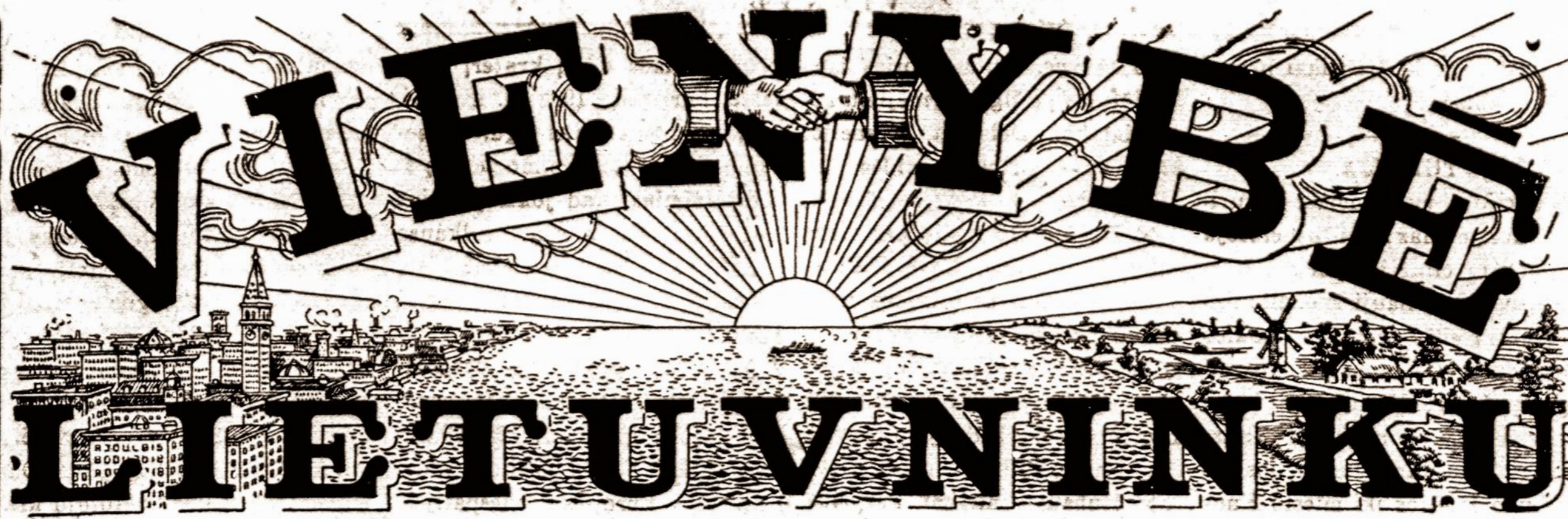

MAY 23 1913

"VIENYBE LIETUVNINKU"
ISEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apparsinimų kainų klauskite išišku:
J. J. Pauksztis ir
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
In the United States ... \$2.00
To Foreign Countries ... \$3.00
To Canada \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Pauksztis &
120-124 GRAND S.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Delko Lietuviai eina Amerikon?

Nėra tos savaitės, kad kokie keli šimtai lietuvių neatkeliautų Amerikon. Keliauja vyrai pačiame žydėjime, keliauja merginos, jaunimas, pagaliau net ir seniai. Bet kodėl? kam? Ar gi jau Lietuvoje taip ankšta, kad besidaugindami gyventojai nesutelpa, ar gi jau Lietuvos žemelė neišmaitina visų savo žmonių, ar gi jau Lietuvoje nėra jokių uždarbių, kad jau reikia jų jėskoti tolimoje Amerikoje?

Ne! — Laikraščiai praneša, kad Lietuvoje stoka darbininkų ir kad Lietuvon partraukiami kitataučiai darbininkai: lenkai ir rusai, o tas jau reiškia, kad uždarbių ten yra. Gal keliauja, kad ten gyvenimo sąlygos labai sunkios, o Amerikoje jos daug lengvesnės? Bet taip gi ne. Amerikoje lietuvių daugiausiai dirba sunkiausius darbus — jų pilna kasyklose, geležies dirbtuvėse, tuneliuose ir visur, kur tik pavojingas ir sunkus darbas. Lietuvos ūkių darbas, sulyginant su Amerikos darbais, išrodo tik žaislų. Gal man kas užmės, kad čion darbininkai dirba trumpesnį laiką, bet toks užmetimas būtų neteisingas. Čion paprastai dirbama 10 valandų į dieną; prie to pridėjime 3 valandas pusryčiams, pietams, ir vakarienių, dar pridėjime laiką ant nuėjimo ir sugrįžimo darban, tai ir gausime 14—15 valandų. Taigi liuso laiko čion kaip ir nėra. Tiesa Lietuvoje vasarą žmonės ilgiau dirba, bet rudens ir žiemos laike, jie turi daug-daug liuso laiko.

Gal čion geriau darbininkai yra pavalgę? Jei prisžiūrėsime šeimynai, susidedančiai iš 4—5 narių ir uždirbančiai 8—9 dolerius į savaitę, tai persitikrinsime, kad ji tankiai alkana — ji tankiai valgo supuvusią mėsą ir gyvena ne name, bet kokioj-tai lindyne. Gal čion gražiau visi yra pasirėdę? Bet ir su tuom negalima sutikti. Tiesa, čion daugelis nešioja baltas apikakles, bet už tai didžiūmos čeverykai skylėti, o daugelis net neturi už ką nusipirkti šiltesnį žiemai drabužį; juk tankiai matyti lietuvius einančius darban, apsilvikučius, kad ir šaltame žiemos laike, tik vienu žiponaičiu. Vėl gal man nekurię už-

mes, kad lietuviai Amerikoje, užsidirbę pinigų siunčia Lietuvon — ir tas netiesa. Lietuviai daug daugiau išneša pinigų iš Lietuvos, negu jai sugrąžina. Paimkim tik, kad kasmetai Amerikon atkeliauja apie 16,000 lietuvių; kiekvieno jų jų kelionė maž-daug prekiuoja į 125 rublius; tai kartu pasidarys du milijonai rublių, o ar tie du milijonai atgal grįžta, tai dar klausimas — aš manau, kad ne.

Ant galo — delko jie keliauja? Atsakymas trumpas ir aiškus: Amerikon keliauja delto, kad Lietuvos žmonės tur visai klaidingą nuomonę apie Ameriką. Suprantama, yra ir kitos priežastys, bet svarbiausia — tai stoka supratimo apie amerikiečių gyvenimą. Lietuvos gyventojų masė mano, kad Amerika — tai palaimus šalis, kad joje dangiškas gyvenimas, kad joje aukso kalnai ir laimė. Nors laikraščiai, kaip Lietuvos taip ir Amerikos, rašo ir aiškina apie tą klaidingą persitikrinimą, bet juk labai maža dalelė tuos laikraščius skaito, o jei ir skaito, tai žinioms apie Ameriką netiki. Ir kurgi tikės, jei pažįstami, giminaičiai ar kaimynai rašo iš Amerikos, kad ten viskas puiku, malonu, kad jie dirba gerai ir lengvai, kad jiems nuolat eina linksmas gyvenimas ir tam panašiai giria Ameriką. O jei koks dešimtas į kelis metus parsivertė 20—30 rublių, tai ir faktiškai žmones persitikrina, kad Amerika tai palaimus šalis.

Man teko rašyti labai daug laišku įvairiems žmonėms. Ateina žmogelis kambarin, ir rašai pagal jo „diktavimą“. Pirmiausiai parašai pagarbinimą, paskui išstaisi litanijas sveikinimų, o jau paskui pradėsi apie save. Parašai, kad lengvai dirbi, pinigų visuomet turi, gerai pavalgęs ir apsitaisęs — vienu žodžiu — *ponas*. Jau tik viena išvaizda diktotojo rodo, kaip jis didelis *ponas*, o darbo lengvumą liūdiuja išsilupę nuo darbo delnai. Ir tokiam laišku Lietuvon tiki, nes tai rašo pažįstamas ar giminaitis. Gerai kad taip rašytu vienas kitas, bet ne didžiūma, neišskiriant net neapsiskaičius žmones. Tokį neteisingą aprašymą galima iš-

aiškinti dviem dalykais: pasi gyrimu ir nenorėjimu padaryt rūpestį artimiems žmonėms. Daugelis tokių laišku aplanko visus plačiosios Lietuvos kampelius, nes nėra tos vietos, to kampelio, iš kurio nebūtų keletas žmonių Amerikoje. Tokie laišku i pertikrina plačias žmonių mases, kurie paskui ir keliauja būriais Amerikon laimės sau jėskotų. Atkeliauja čion, jie tos laimės neranda; tačiau Lietuvon, pagald inpročio, kad Amerikoje viskas tur būti gerai, ar kad nepadaryt rūpesčių giminaičiams, vėl rašo, girdamiesi; tie vėl keliauja ir taip be galo.

Todel senai jau laikas amerikiečiams lietuviams atkreipti atidžią į savo laiškus, siunčiamus tėvynėn, ir nesigirti juose, o tik aprašinėti amerikiečių gyvenimą taip, kaip jis yra — be jokio perdėjimo ton ar kiton pusėn, o tas, manau, daugeli sulaikytų nuo emigracijos iš Lietuvos ir nuo to viso vargo-skurdo, kurį labai tankiai Amerikos lietuviams prisieina čia panešt.

P. Gulbinas.

Peržvalga.

// „Lietuvių Dailės Drangija“. „L. Ž.“ pagarsino šitokį pranešimą: „Pranešam Lietuvii Tautai, kad prie L. D. D. jau susitarė ir veikti pradėjo M. K. Čiurlionies Kuopa...“

Kuopos tikslas: plėtoti ir lavinti lietuvių dailę, o lygiai intarpiti ją pasaulinės dailės vainikan, skleidžiant M. K. Čiurlionies idėją, visose jo tverybės šakose apsi-reiškusią; auklėti ir tobulinti lietuvių Dailės skomą, atskleidžiant M. K. Čiurlionies veiklą turinį; sutraukti M. K. Čiurlionies veikalus ir sudaryti iš jų M. K. Čiurlionies dailės kultūros židinį... Narių kuopon kol-kas prisirašė 20 ypatų.

// Susimažino klerikai. Dvasiškosse seminarijose šiemet labai sumažėjo klerikų skaičius; tas apsi-reiškimas palietė visas mūsų kraštų seminarijas: Vilniuje, Kaune ir Seinuose.

// Lietuvių spaudos paroda. Lietuvių Mokslo Drangijos Komitetas, sekdamas visuotino susirinkimo nutarimą suruošti kasmet laike draugijos susirinkimo spaudos parodą, jau išgavo šiai parodai rengti valdžios leidimą ir mano suruošti ją šių metų pavasarjė, ne vėliau gegužio mėnesio,

L. M. D. Komitetas tarp ko kito rašo: „Kadangi tai bus pirmoji lietuvių spaudos paroda, reikėtų įstatyti visa, kas buvo atspausdinta mūsų kalba nuo lietuvių spaudos Rusijoje išgavimo 1904 metais ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje, Prūsiose, Anglijoje, Amerikoje ir kitur...“

// Orlaivinkystė šiauliuose. Čia susidarė draugija, kurios tikslu yra lavinti orlaivystės dalykuose ir net ingyti savo orlaivius ir orlaivinkus. Taigi Šiauliai smarkiai žengia progreso keliu.

// Didelis lietuvių choras. Nėkurie laikraščiai praneša, kad Kaune taisomas didelis mišrus lietuvių choras, kuriame dalyvauja 500 vyrų ir moterių. Chorą vesias p. Kavaliauskas.

// Rusai kovoja su katalikybe. „Šventasis sinodas“ nutarė steigti Vilniuje pravoslavų dvasišką akademiją, kur prirengtų veikėjų kovai su to krašto katalikybe.

// Darrow'o byla bus panaikinta. Kiek iš laikraščių pranešimų galima išžiūrėti, tai Darrow'o, visai skaitančiai visuomenei žinomo advokato, byla bus panaikinta. Prisiekusieji teisėjai (jury) užrakinti kitai nekčiai (žinia iš kovo 7 d.) ir šiandien — kovo 8 d. — 10 val. ryto bus jų raportas. Tačiau iš distrikto advokato pagelbininko Fordo pranešimo sužinoma, jog jisai jau ir šiandien nebeuorėjęs tos bylos nagrinėti, ir sulig jo asmeniškios nuomonės, manoma, kad tos bylos nebeuagrinėsia ir ji būsianti panaikinta.

Politikos savaitė

SUV. VALSTIJOS.

Pereitą savaitę, kovo 4 d., buvo naujai išrinkto Suv. Valstijų prezidento asmenyje Woodrow Wilsono inauguracija. Jei mums vieta paveltų, tai be abejo mes paduotume savo skaitytojams tos inauguracijos žinias ligi pačių smulkmenų, tačiau savaitinio laikraščio skiltis to daryti nedalei džia; tatau reikia pasakinti nors ir ištraukomis iš tų žinių, kurios tilpo anglų dienraščiuose. Pasitraukus Taftui nuo prezidento sosto, jį užėmė Wilsonas. Tatau po 16 metų respublikoniškos partijos valdymo dabar Suv. Valstijų valdymas perėjo į demokratų partijos rankas. Wilsono prisiekdino Angėliausiojo Teis mo teisėjas White. Kuomet prez. Wilsonas išėjo ant tam tikros parengtos prie Baltojo Nam platformos, jisai pamatė didžiausią parodą, kurioj

dalyvavo apie 40,000 asmenų. Paprastai parodos ėjimas pasibaigė apie 4-tą arba 5-tą val. Ši-gi paroda nusitęsė ligi 7.15 vakaro, nors pradėta eiti 3 val. po pietų.

Valdžios permainas — perėjimą nuo republikonų į demokratų rankas — „pasergėjo“ suvirš 300,000 žmonių, išsisklaidžusių po žymesnes miesto dalis, o apie 100,000 asmenų buvo susispietę apie sostapių, kuomet išrinktasai prezidentas kalbėjo trumpą inauguracijos prakalbą.

Jei būtų galima spręsti sulig gamtos, tai reikėtų pasakyti, jog laike Wilsono prezidentavimo bus „šviesios ir laimingos“ dienos: nors diena išpradžią buvo apsiniaukus, bet paskui prasiblaivė dangus ir pasirodė saulės šviesa; diena buvo graži ir maloni; buvo šilta, bet ne per daug šilta; dvelkė malonus vėjelis.

Einant p. Wilsonui pas prez. Taftą, iš Shoreham Hotelio į Baltąjį Namą, jisai turėjo pereiti per mokinių eilę, Princetono kolegijos ir Virginijos universitatės, kur jisai mokinio.

Kuomet p. Taftas vedėsi jį į sostapių, iš visų pusių lydėjo juodu aplaudai. Sako, tokio linksmo ūpo, tokio netuziastiško publikos atsinesimo jokia inauguracija dar nemačius. Apaudai ir linkėjimai buvo siunčiami, kaip vienam, taip ir kitam. Kad Taftas savo prez. laiku ingijo daugelio žmonių simpatiją, to niekas negali užginėyti. Prie to reikia pasakyti, kad inauguracijoje šiemet daugiausia dalyvavo demokratai. O gal tas entuziazmas, tai tik laikinis, kuris greitai gali persimainyti į rūgijimą, murmėjimą ir nepasitenkinimą? Kas gali žinoti?

Tačiau Wilsonas savo prakalboje išsireiškė, jog „Mes turime gaivinti, ne naikinti“. „Mes turime tūlus dalykus padaryti, o nepalikti nepadarytus, kad kiti padarytų“. „Viską, kas tik turi bendro su mūsų gyvenimu, su mūsų nacija, reikia pakelti ir padėti švieson, kurią pagamina mūsų širdžių ugnis, žmogaus širdies ugnis, tegul žmogaus sąžinė ir vaidentuvė eina prie teisybės šaltinio ir tegul iš jo geria tiesos van denį“. Tiesa, vienintėliai tiesa, sako Wilsonas, turi būti mūsų obalsiu.

Anot nekurių laikraščių padavimo ant tos inauguracijos iškilnių buvo iš visų Suv. Valst. suvažiavę apie 300,000 žmonių. Nors ir prez. Wilsonas nepranešė dar formaliai, kas inaina į jo kabinetą, bet iš ištikimų ir autorizuotų šaltinių patirta, jog jin inaina šie asmenis:

Valstijos ministeris — William J. Bryan iš Nebraska.
Išdo ministeris — William G. McAdoo iš New Yorko.
Attorney-General — James C. McReinolds iš Tennessee.

Karės ministeris Lindley M. Harrison iš New Jersey.
Laivyno ministeris — Josephus Daniels iš North Carolina.
Postmaster-General — Albert S. Burleson iš Texas.
Komeretjos ministeris William C. Redfield iš New Yorko.
Vidurinių reikalų ministeris — Franklin K. Lane iš Californijos.
Agrikultūros ministeris — David F. Houston iš Missouri.
Darbo ministeris — William B. Wilson iš Pennsylvania.

Kaip tas kabinetas susitalkys tarp savęs, ir ką jis veiks apie tai mums geriausia paaiškins pati ateitis. Gi pati pradžia parodo, jog tarp kai kurių to kabineto sąnarių yra kokie-tai nesutikimai ir prieštaravimai. Kai-kas skundžiasi, kad naujai išrinktasai prezidentas rinkdamas savo kabineto sąnarius daugiausia jų išrinkęs iš pietinių valstijų. Tokiuo prezidento kabineto sąnarių pasirinkimu labai nepatenkinti šiaurės demokratai. Kitas skundas — tai, kad prezidentas paskyręs kabineto nariais du New Yorko valstijos žmones ir trečią labai artimą. Bet nepartizaniški žmonės išsireiškia, jog prezidento kabinetan parinkti tinkami ir progresyven pusėn krypstanti žmonės, ir todėl jie labai patenkinti tokio prezidento paskyrimu.

MEKSIKA.

Kovo 5 d. pas gen. Feliksą Diazą atsilankęs kokios tai politikinės organizacijos paskirtas komitetas, kuris sumanęs nominuoti Diazą Meksikos prezidentu. Tas komitetas išsireiškia, jog labai noris, kad Diazas pasiduotų būsinčiuose rinkimuose kandidatu. Gen. Diazas su tuo sutikęs ir nominaciją pasiėmęs.

Dabartinis Meksikos prez. Huerta aplaikęs kovo 6 d. iš Sonora gub. žinias, jog apie parubėžį maištai nepasilauja ir dažnai įvyksta smarkūs priešingųjų pusių susirėmimai. Sonora gub. kariuomenės vedėju paskirtas gen. Tellez, kuris su savo kareiviais eisias mal šinti tos gubernijos eskilėliu.

Suv. Valstijų ambasadorius Henry Lome Wilsonas pranešas, jog iš užtikėtinų žinių galima esą spręsti, būk Meksikos padėjimas krypstas gerojon pusėn. Jisai net tikrinas, jog greitai laiku maištinninkai būsią apveikti ir Meksikoj užviešpatausianti ramybė.

Iš kitų šaltinių gi sužinota, kad maištinninkai, kurie rėmė Madero administraciją, žinodami jog dabartinė valdžia jų nepaglostys, smarkiai darbuojasi. Tarp tų maištinninkų ir jų agitatorių esą ir amerikonų, kurie tiki ir platina apie tai žinias, jog prez. Wilsonas įsikisias į Meksikos reikalus.

Indomų dalykėlį randame pranešime iš Eagle Pass, Texas. Štai ką rašo „N. Y. Times'o“ redaktoriui buvėsis Meksikos Deputatų

diškių gyvenimas, kuris ligšiol it
snaudė, šiemet kažin kokiu ste-
buklu išsyk pasidarė daug kuo
pranešesnis už senuosius metus;
to pernai, užpernai nė sapnuoti
niekam neprisapnavo. Daugumui
ir ūkis labiau pamello, didesnioji
Skuodo valsčiaus dalis ūmu lai-
ku sutarė išsikelti vienasėdžiūso-
na, moksleivių skaitlius keliolika
žmonių padidėjo, vieno ūkininko
sūnus mokosi net Joniškelio (Pa-
nev. apskr.) ūkio mokykloje. Liet.
laikraščių skaitytojų tiek pasidau-
gino, kad negalima buvo tikėtis
— vienam Skuodo valsčiui šiemet
sausio mėn. pabaigoje ėjo virš 150
ekz. lietuvių laikraščių; dauguma
dar rengiasi užsisakyti; yra jau
daug sodžių, kur po keliolika egz.
laikraščių ateina. Dum. Treigys.
(„Viltis“.)

jama, kad gubernatorius paskirtų
tam tyčia Gubernatorių Tarybą,
kuri turėtų studijuoti jureivijos
mokslo teoriją ir praktika, jurei-
vija atskirai, ir pagalios dalį tech-
nologijos, būtent: studijuoti ga-
ri ir elektrika varomas mašinas.
Mokyklos įsteigimui skiriama 100
000 dol. Ir jei minėtas bilius per-
eis, tai būsią mėginama ingyti
Suv. Valstė laisvą „Newport“
kuri dabar yra pavestas New
Yorko miesto jureivijos mokyklai
(Nautical School). Edukacijos
Taryba neseniai nubalsavus, kad
to laivo nebevertoti, o pačią mo-
kyklą spalio 31 d. uždengti.

Beivolio telegrafo veikimas.
Newport, R. J. Kovo 4. ant Na-
val Radio Station gauta žinia iš
Argentinios; tolima „siekia 7—8,
000 mylių; oras tam buvo labai
atsakantis.

Mokėstis už kates. Albany, N.
Y. valstijos susirinkime buvo pa-
duotas projektas, pagal kurio, už
3-jų mėn. senumo kaltę toliau pa-
skirto miesto rubėžiaus reiks mo-
kėti metinį mokėstį — 1 dol. ir
uzrūšti ant „kaklaraikščio“ su
tam tikru ženkle; už nepildy-
mą to prisakymo, jei tas sumany-
mas bus patvirtinta, turės mokėti
10 dol. bausmės arba 10 dienų sė-
dėti kalėjime.

Motėrių demonstracija. Was-
hington, D. C. Kovo 3. atsibuvo
milžiniška motėrių demonstra-
cija, kurioje dalyvavo apie 10,000
motėrių, reikalanujančių balsavi-
mo tiesų. Pasirodė, kad viena
dalis žmonių joms karštai prijaui-
gia, o kita yra visai tam priešin-
ga.

Laikė 62 kongreso-sesijos, kaip
pranešama iš Washingtono, mirė
7 senatoriai ir 18 atstovų. Šitie
deputatai, anot Pensylvanijos
atstovo Muro žodžių, galima skai-
tyti aukomis tvankaus kapitaliz-
mo oro.

Apžiūrės išplaukiančius laivus.
Washington, D. C. Liko priimtas
įstatas, pagal kurio visi plaukio-
jantys per vandenyną garlaiviai,
prieš išeinant iš priplaukos tu-
rės būti apžiūriami tam tikros in-
spekcijos. Priegtam kiekvienam
laivui reiks turėti paskirtą ko-
mandos skaitlių, beivolių telegra-
fą ir nepagadintas mašinas.

**Per vieną dieną pastatė bažny-
čią** Jacksonville, Fla. Čia para-
pionis laikė tik vienos dienos pa-
sistatė sau bažnyčią. Saulei tek-
tant jie padėjo pirmą pamatinį
akmenį, o saulei nusileidus jau
jie meldėsi naujoj bažnyčioje.

Nauji pentkukai. Tapo išleista
800,000 pentkukų su nigerio gal-
va; pirmą tokį pentkuką gavų
buvęs prezidentas Taftas.

Terptautiška higienos paroda.
Lima, Peru (Pietų Am.). Šiose
diesose čia atsidarė terptautiška
higienos paroda.

**Suv. Valst. ambasadorius Meks-
ikoje** Wilson kovo 4. prisuntė
prezidentui į Washingtoną savo
rezignaciją.

**Pusė milijono dolerių dartin-
kams.** Eastman Kodako kom-
panijos pajininkai aplaikė nuo p.
George Eastmano laiška, paskel-
biančių balandžio 1 d. metinį su-
sirikimą, kuris turės būti Jer-
sey City, N. J. Tenai būsianti
inėšta ir rezolucija autorizuojan-
ti, kad išdalintų tarp minėtos
kompanijos darbininkų \$500,000
algos dividendų už vienų ir dau-
giu metų tarnystę. Manomieji
mokėti dividendai sieksią 35 nuo-
šimį. Jei ta rezolucija pereis,
tai nuo liepos 1-mos dienos bus
mokama visame pasaulyje tos
kompanijos darbininkams aug-
čiaus minėtas nuošimtis.

**Yale universitatėn įvedama so-
cializmo studijos.** Iš New Haven,

Conn. rašo, jog Yale universita-
tėn ateinančiu metu būsią pradė-
ta formalės socializmo studijos,
kokių ligšiol dar nei vienoje A-
merikos universitatėje nebuvo.
Nors kaikur ir buvo studijuo-
jami tasai dalykas, bet tai tik dalis
— politikinė ekonomija. Instruk-
torium būsiąs prof. Henry Crosby
Emery. Tų studijų paskelbime
minima, jog šitasai naujas kur-
sas, būsianti tai studija legalių
pamatų dabartinių ekonominių
organizacijų ir ypač specialė per-
žvalga socializmo, kaipo kritiki-
nio užpildinėjimo ant legalio ir
ekonominio draugijos surėdimo.
— Yale universitatės socialistų
kluban priderį apie penkdeš-
šimtis studentų.

girsti ir pamatyti ką nors naujas-
nio ir pamokinantiesnio žmonija.
Užtat, rengdami krutanečių pa-
veikslų vakarą, pasistengkit ši-
tą papasakoti iš mokslisų šakų del
savo ir visuomenės naudoms. Mū-
šų troškimas apšvietimo yra labai
didis, kaip ir jų — pasipelnyti
ir garbę ingyti.

Rūkymas ir kalbėjimas laikė
perstatymo turėtų būti prašalin-
ti, nes iš to publika piktinasi ir
daroši neramumai. Kada vienas
kalba, reiktų visiems klausyties,
ar jis kalba gerai ar blogai, o jei
kam napatinka jo kalbėjimas, tai
vistiek pat reikia tylėti ir neuž-
miršti, kad yra ir tokių, kurie no-
ri išgirsti blogą ir gerą B. J. V.

žymiai mažesnis, negu paduota.
Tris metai atgal New Britai-
n'e viso lietuvių buvo 1882 asme-
njs. Paskirsčius tą skaitliū išsina-
šiai: vyrų ir vaikučių 1052, mo-
terų ir mergaiciū — 830; šeim-
nų 326, pavienių vyrų — 314, pav.
merginų — 132. Žinoma per pa-
staruosius tris metus lietuvių
skaitlius žymiai padidėjo. (Ba-
portas paduotas sausio 13 d. 1913
m. per kun. J. Žebrij parodo, kad
pereitais metais buvo 156 krikš-
tai, — (užpernai buvo tik 127),
— 58 šliubai, 26 laidotuves. Pa-
rapija susidedanti iš 1900 dūšių.
Viso lietuvių priskaitoma į 2200.
— V. A.)

Pirmutiniai kuningai į New
Britain'ą atsilankę aprūpinti lie-
tuvius dvasiškais reikalais: kun.
Juodisius iš Brooklyn, N. Y., pas-
kiaus kun. Aleks. Burba iš Ply-
mouth, Pa. Paskiaus niekieno
nerūpinami inkūrė lietuvišką pa-
rapiją vardu šv. Andriejaus. Tai
padaryta 1894 m. 1896 m. per
Naujus metus tapo pašventintas
lietuviškos bažnyčios akmuo.
Tuomet buvo didelė iškilimė, da-
lyvavo keturios draugystės: 1 iš
Waterbury, 1 iš Union City, 1
vietinė ir 1 lenkų. Vietinių lie-
tuviių tuomet tebuvo 258 asmenis.
Pirmutinis lietuvis, kuris nusip-
irkė čia žemės gabalą ir pasista-
tė ant jos namus, buvo tai a. a. J.
Bubulevičius. Apie tris metai at-
gal lietuvių turinčių nejudinamo
turto suskaičyta apie 50. Karčia-
mų 4, mėsos krautuviū — 5 ir 3
ūkiai. Visa lietuviū nuosavybė
siekia suvirš 100,000 doleriū.

Reikia dar paminti ir apie ba-
liū. Pirmutinis baliū parengta
(bene vestuvėse) 1894. Į baliū
tuomet eidavo beveik kiekvienas;
baliū tuo laiku duodavo gerą
pelną. Vėliau jau pradėta rengi-
ti ir prakalbos. Pirmos prakal-
bos buvo 1900 m.; jas parengė
Liet. Ukėšų Neprigulumingas Klū-
bas. Kalbėjo visiems žinomas
amerikiėčių lietuviū žadintojas ir
lietuviūstės gaivintojas, Dr. Jonas
Šliupas, kuris savo kalba, kaip
pasakoją, padaręs didelį išpūdį.
Pirmutinis koncertas buvo, rodos,
1907 m., kurį surengė mūsų gerb.
dainininkas Mikas Petrauskas ir
pianistas Z. Skirgiela. Kalbant
apie apšvietą reiktų priminti
kokuais metais kokie laikraščiai
ateidavo, bet tokios žinios sunku
surinkti.

Galų gale reikia pagirti New
Britain'o draugystės, kurios ben-
dromis įjegos pasistatė Tautiš-
ką Namą, dviejū augštū, 100x50.
Tuo pačiu (1912) metu statyta
bažnyčia; prie to priskaičius dar
senąją, dabartinę parapijos mo-
kyklą, etc., sulig miesto taksū ko-
misišios padaryto šiais metais ap-
vertinimo visas parapijos turtas
vertas \$123,000. — V. A.)

Apie 6-tą val. vak. vienas ita-
las-streikierys skiabui nukirto
vieną ranką visai, kirto ir į krūti-
nę; paskui pasislėpė.
Vas. 28. Jablonakio šapoj susi-
rinko streikieriai ir, radę skiabų,
gerai juos pavaišino. Jie žada,
kol bus gyvi, neskiabauti.

Kovo 1. laikė prakalbą drg. A.
Staklickis. Į darbą sugrįžo jau
1,500, daugiausia kelininių. Bu-
vo areštuotas Vincas Valėnas, bet
tuojaus paleistas. Italai labiau-
sia areštuojami.

Kovo 2. laikė prakalbą drg. J.
Sukys iš Brooklyno; prisirinko
žmoniū apie 500 su viršum. Kal-
bėtojas perdavė pasveikinimą nuo
Brooklyno lietuviū streikiėriū, ku-
rie linkėjo daug-daug gerų mums
pasekinių šioj kovoj.

Mūsų streikieriai tą priėmė su
gausiu delnų plojimu.

Streikieriai kas kartą eina į di-
desnį užsidedimą, jų energija kį-
la su dideliu greitumu.

Presos Komitetas:
A. Dagis,
J. Stasiulevičius,
J. Lukosevičius.

Is Rusijos.

III Romanovų jubilėjus. Peter-
burgas, kovo 5 diena. Šianedien
prasidėjo trijų simtū metų Ro-
manovū giminės sukaktuviū ap-
vaikšiojimas. Šv. Petro ir Povilo
katedroje atlaikyta už numirus
Romanovus gedulingos pamal-
dos, kuriose dalyvavo dabartinis
caras Nikolajus ir našlė ca-
rienė. Nikolajaus žmona ir ku-
ningaikštis Aleksandras pamal-
dos nedalyvavė.

Išleistas tų sukaktuviū pager-
bimui ukazas, kuris pasiūsta sena-
tui, suteikęs nemažą viešų privi-
lėgiū; amnestija suteikiama tik
mažiesiems politikiniamis prasi-
kaltėliams, studentams, laikraščių
rašytojams ir pakeičiama nutei-
stiesiems mirties bausmė ant ka-
lėjimo.

Viršiausius savo ministerius ca-
ras apdovanojo ordenais, kokiais
— apie tai dar nepranešta.

Šitas Romanovū giminės sukak-
tuviū apvaikšiojimas nusitęsiąs
per keturias dienas. Pirmasis
Romanovū giminės sąnarys yra
užžengęs ant sosto 21 d. vasario
(sen kal.) 1613 m. Bet apie to-
lesnį tų sukaktuviū apvaikšioji-
mą pranešime kitame numeryje.

Is Amerikos.

Prezidentas Taftas — papras-
tas pilietis. Washington. Taigi
nuo kovo 4. buvęs prez. Taftas li-
ko tik paprastu Suv. Valst. pilie-
čiu. Praėjusiais keturiems metais
jis skaitėsi vyriausiu Pildomosios
Tarybos sąnariu, kuriuo tapo da-
bartinis prezidentas Woodrow
Wilson. „Pilietis Taftas, kaip ir
Roosevelt dabar bus tituluojamas
tikrai ex-prezidentu.

Kuomet prez. Taftas pavedė sa-
vo vietą naujai išrinktam prez.
Wilsonui, tai ir poni Taftienė pa-
vedė savo vietą poniai Wilsonie-
nei, kuri ingijusį socialį vainiką
vadinsis „pirmąja šios šalies po-
nia“.

Užsibaigus įšventinimo cere-
monijomis, Taftas širdingai atsi-
sveikinęs su Wilsonu ir išvažiavęs
į savo gimtinį miestą, į Augusta, Ga.

// Jureivijos mokykla. Alba-
ny, kovo 5. Neseniai senatorius
Blauvelt inėšė biliū reikalaujan-
tį, kad New Yorko valstijai inkur-
tų jureivijos mokyklą, kurią ga-
lės lankyti mokiniai iš visų šio
valstijos daliū. Be to, reiklau-

Korespondencijos.

LINCOLN, N. Y.
Pas mus dabar yra labai puiki
žiema. Kelias rogens taipgi ge-
ras; vežimais niekas nevažiuoja.
Šiose apylinkėse yra daug ežerū,
kur liuosu laiku gerai pačiužinti.

Lietuviū čionai gyvena apie 70
asmenų. Dirba jie visi popieros
dirbtuvėse ir uždirba nebologiau-
sia. Kaikuriose dirbtuvėse yra
lietuviū užveizdų, kurie turi ge-
rą vardą pas svetimtaučius, tik
gaila, kad jie žinomi ne kaipo lie-
tuviai, bet kaipo lenkai („poles“).
Apie lietuviū abelnai maža kas
žino. Draugiū jokiū nėra. J. P.

ELIZABETH, N. J.
Apie naujus metus atvyko į mi-
sų miestą „stebuklingas daktar-
as“ po vardu Prof. Dr. J. L.
Harlow, ir apsigyveno po No.
1085 - Elizabeth Avenue, netoli
miesto ratužės, pas vieną mote-
riškę, lankančią žmones-imanius.
„Stebuklingasis daktaras“ atsi-
spausdino agitativiškus apgarsi-
nimus lietuviū ir lenkū kalbose ir
juos išplatino po namus tarpe gy-
ventojū, tarpe kuriū atsirado ir
ligoniū, sergančių ligomis, nuo
kuriū „daktaras“ tikrai ir tegy-
dė be skaudėjimo, be peilio ir
trumpam laikui. Ligoniai šitam
„daktarui“ įtikėjo ir jo priėmimo
kambarys buvo kasdien prisigrū-
dytas nuo 10 iki 50 dol., „dak-
taras“ išnyko, neužmokėjęs ran-
dos nei už pragyvenimą tai mote-
riškėi, kuri dažinojo, jog tas „dak-
taras“ vadinosi Brandt, aliās „ak-
taras“ iš New York'o, turėjęs pa-
turėjęs pagelbininką prof. Swift
ir „nursę“ merginą, kad padary-
ti didesnį intekmę ant ligoniū.
Pasekmė mokiina, jog nereikia
tikėti „stebuklingai gydantiems
daktarams“, kurie vien ligoniū
kišeniūs gydo. V. J. A.

NEWARK, N. J.
Kovo 1 d. šv. Jurgio svetainėje
pp. Leščinskis ir Podžiūnas
rūdė krutanečių paveikslus. Pub-
likos prisirinko nemažai. Vakaro
programas pusėtinai. Dvi mergi-
nos bandė deklamuoti eiles. Dek-
lamavimas buvo labai silpnas,
matyt, nepripratūsios prie to dar-
bo. Reiktų geriaus pasimokyti
ant kito karto. Bet toks bausis
šūkavimas ir švilpimas drūčiausio
žmogaus energiją gali užnuš-
ti.

Krutanti paveikslai — tai pa-
senusi pramonė, nors jie nepada-
rodė krutanečių paveikslus. Pub-
likos prisirinko nemažai. Vakaro
programas pusėtinai. Dvi mergi-
nos bandė deklamuoti eiles. Dek-
lamavimas buvo labai silpnas,
matyt, nepripratūsios prie to dar-
bo. Reiktų geriaus pasimokyti
ant kito karto. Bet toks bausis
šūkavimas ir švilpimas drūčiausio
žmogaus energiją gali užnuš-
ti.

NEW BRITAIN, CONN.

Subatoje, vasario 23 d. Lietuviū
Ukėšų Klūbo sąnariai buvo su-
rengę draugybiū salėje vakarė-
lį. Tame vakarėlyje vienas to
klūbo sąnarys, p. K. Senkus, skai-
tė trumpą paskaitėlę temoje „Ke-
letas žinučių iš lietuviū gyvenimo,
kaip jie apsigyveno New Britain,
Conn.“. Aš noriu suteikti skai-
tytojus svarbes iš tos paskai-
tos ištraukas.

Prieš trisdešimt metų čion jau
buvo galima sutikti vieną-kitą
lietuviū. Tačiau tai buvo lietuviai
liuteroniško tikėjimo ir gal delto
jė nepalikio jokio pėdsako, iš ku-
rio būtų galima spėsti apie jų vei-
kimą. Tantai apie juos daugias
nei neminėsiū. (Lietuviū liutero-
nų sulig kun. J. Febrio padavimo
dabar esą apie 50 šeimynų, neska-
tant pavieniū. Bet jų gyvenimas
nezymus, kaipir miręs, be jokio
gyvumo. — V. A.)

Pirmas lietuvis katalikas į New Britain'ą
atvyko 1884 m., tai buvo F. Bau-
šus iš Suvalkū gob., o paskui ir
kiti. Pirmutinė šeimyna čion at-
keliavo 1889 metuose—Jozas Bu-
bulevičius su savo motere (abu du
jau mirę). Pirmutinė lietuviūtė,
kuri čion pribuvo, tai p-lė Veroni-
ka Staigiūtė (dabar p-ni Tutlie-
nė); jinai atvyko 1890 m. Pirmos
lietuviškos vestuvės buvo 18-
91 m. Pirmutinis kūdikis, kuris
čia gimė 1889 m., tai Jozas Bu-
bulevičius. (Dabar įsiai lanko
Worcester, Mass. kolegiją, kur
tikisi mokslą pabaigęs gauti laip-
dėl Bachelor 7 Art — V. A.)

Pirmutinis lietuvis tapo Suv. Val-
stijų piliečiu Jonas Čiapauskas 18-
92 m. Tuo tai laiku ir gimė min-
tis pas tuos kelis lietuviūs, kad
inkurti draugystę. Bet mažai nu-
simanydami apie tokiūs dalykus,
kaip įstatų parašymas, etc., buvo
priversti pasiteirauti ir pajieško-
ti apylinkėje ar nesiranda kokia
lietuviška draugystė. Suradę Wa-
terbury'je šv. Kazimiero draugy-
stę ir inkūrė pas save tos draugy-
stės šaką, kurion išrašė 12 sąna-
riū; tai buvo 1890 m. Draugys-
tei besididinant bei augant jos
sąnariū skaitliū, pradėjo kilti ir
neužsiganėdinimas, būtent: kam
šv. Kazimiero draugystė turi juos
valdyti. Kilus neužsiganėdinimui,
tapo sumanyta perkeisti draugys-
tės vardas ir taitai 1891 m. pada-
ryta. Draugystė pasivadino šv.
Juozapo vardu; ji ir po šiai dien
gyvuoja turėdama 22 metu am-
narius. Toliaus gimė mintis inkur-
ti Ukėšų Klūbą, kurį inkūrė
1897 m. Laikui bėgant, žinoma,
draugybiū skaitlius pasidaugino.
Atsirado netik naujos draugystės,
bet ir kuopos — SLA, SLRKA,
ir LSS. Darant 1909 m. lietuviū
surašą surasta, jog viso prigulin-
čių į draugystės žmoniū buvo
1050; draugybiū turtas siekia
7,100 dol. vertės. Reikia pabrie-
ti, jog kaikurie žmonės priguli
bent į keles draugystes, todėl ir
skaitlius draugybiū sąnariū bus

NEW BRITAIN, CONN.

Vasario 23 d. buvo Tėvynės
Mylėtojų Draugystės prakalbos.
Kalbėjo p. J. Kediejus iš Lawrence,
Mass. ir vietinis klebonas
kun. J. Žebrius. Kaip pirmasai
taip ir antrasai kalbėtojas kalbė-
jo apie TMD., kaipo lietuviams
naudingą organizaciją ir ragino,
kad kiekvienas lietuvis į ją pri-
klausyūt.

Po prakalbų rinkta „Birūtės
Draugystei“ aukos. Ši draugystė
rūpinasi surengti visus lošimo
prietaisus, kuriū stinga naujoje
lietuviū draugybiū pastatytoje
salėje. Aukū surinkta \$5.00. Po-
tam rinkta aukos streikiėriū šei-
pimui. Kiek surinko, apie tai
neteko pritari.

Vakarėlis užbaigta deklamaci-
jomis. Deklamavo p-lė Jieva
Kazlauskūtė ir kitos tris mažos
mergaitės. A. J. M.

WILKES BARRE, PA.

Vasario 21 d. čia pribuvo tūlas
protestonų misijonierius, Billy-
Sunday. Prieš jo pribuvimą dau-
gelis turtuoliū nupirko žemės plo-
tą ir medinį namą, iš kurio, jį su-
grovię, pastatė toms prakalboms
bei misijoms laikyti didelę daržinę.
Tatai atsiėjo apie 16,000 do-
leriū.

Klausyti tų mišijų leidžia žmo-
nes dovani. Kalbėtojas aiškina
apie girtuoklystės ir rūkymo
kenksmingumą žmogaus sveika-
tai. Jis čia bus apie šešias savai-
tes. Žmoniū į tą daržinę susiren-
ka apie 10,000, o ant platformos
apie nuo 500 ligi tūkst. Pradė-
tant misijas, t. y. pirmais vakar-
ais, dainavo gana dideli choraί,
kuriū ir lietuviai buvo atėję pasi-
klaudyti.

Nuo vasario 28 d. prasidėjo S.
L. A. Pildomosios Tarybos susiva-
žiavimo sesijos adv. J. Loppato
ofise. Svarbiausiu bene bus svar-
stymu apie perkėlimą SLA. Cen-
tro į Wilkes Barre, Pa. Pribuvo
SLA. prezidentas F. Živatkauskas
iš Seranton, Pa., sekretorius A.
B. Strimaitis iš New York, N. Y.,
kasierius J. Skrittuskas iš New
Britain, Conn., Dr. Johanna Bal-
trušaitienė iš Pittsburg, Pa. ir
kasos globėjas T. Paukštis iš Pit-
tston, Pa. J. J. Nienius.

LAWRENCE, MASS.

Paskutiniu laiku pas mus dar-
bai visiškai sustoję. Dirba tiktai
trečia dalis žmoniū. Vieni kalba,
kad tai demokratai „pagadinė“,
kiti, kad vilnonių tarifas klūdas,
treči, kad American Woolen Co.

„Vienybės Lietuvninkų“ byla su Bagočium.

(Taša.)
(Perspaudinta iš „Lietuvos“.)
Teismo posėdis prasidėjo 25 d. vasario, 10:55 prieš pietus ir pasibaigė 12:50 m. Pirm pradžiant klausinėti liudininkus, teisėjas gan ilgai kalbėjosi su advokatais. Bagočiaus advokatas nelabai tenorėjo pristoti ant to, kad teisme nebūvo Lozos, kurio pereinioje teismo sesijoje teisėjas reikalavo: „Vienybės Lietuvninkų“ advokatas paaiškino teisėjui, kad kuningas Loza negalys būti, jam neišpuolę apiešti savo misiją, kurioje pastaruoju laiku turis labai daug darbo.
Pradėta klausinėti p. Juozas Purvis, „V. L.“ liudininkas. Šį sykį per visą laiką klausinėjo jį Bag. advokatas p. Potter.
Kl.: — Ar po praėjusio teismo sesijai tamsta išskeliamai tiesiai namo, ar kur kitur užgaisai?
At.: — Pasilikau Brooklyne.
Kl.: — Ar diskutavai su kuo nors apie šią bylą (provą)?
At.: — Ne.
Kl.: — Ar esi tikras, kad ne?
At.: — Taip. Prisiėjo kalbėti ir minėti provą, bet jį diskusijas nesileidau.
Kl.: — Kokis-gi skirtumas tarp minėjimo ir diskutinimo?
At.: — Minėjimas tai dar nereikiška diskusija.
(Teisėjas: „Tai nesvarbus dalykas“.)
Kl.: — Ar neklausinėjai kuo nors informaciją apie bylą ir tuos klausimus, sulig kurių pareiškė sesiją davinėjai atsakymus?
At.: — Klausiau tikrai apie suareštavimą Susivienijimo Prezidento.
Kl.: — Ko klausėi?
At.: — Pono Mikolainio, Susivienijimo vice-prezidento.
Kl.: — Ar jis yra čia teismo salėje?
At.: — Taip, yra.
(Advokatas dairosi po salę ir klausia, ar yra salėje Mikolainis. „V. L.“ advokatas protestuoja. Potter prirodinėja teisėjui, kad liudininkas atsimeną tūlus atsikimusi iš 1906 m., o neatsimena aplinkybių, prie kurių buvo suareštuotas SLA. Prezidentas; o kad geriau atsimenu, tai pasikvietęs teisman ir ypatą, kurį suteikusi jam informacijos apie tą klausimą, ty apie suareštavimą Prezidento. Teisėjas nusprendžia, kad toks kamantinėjimas liudininko yra bereikalingas ir ne vietoje.)
Kl.: — Kas tai yra „Sunday School“?
At.: — Mokykla, kurioje tarp kitko aiškinama bibliją.
Kl.: — Ar tamsta mokinai „Sunday School“?
At.: — Taip.
Kl.: — „V. L.“ advokatas protestuoja. Teisėjas protestą pripažįsta.
Kl.: — Ar tamsta esi „V. L.“ skaitytojas?
At.: — Taip.
Kl.: — Gal esi biznyje su „V. L.“ leidėjais?
At.: — Ne.
Kl.: — Gal giminė?
At.: — Ne.
Kl.: — Ar tamsta tankiai rašai straipsnius į „V. L.“?
At.: — Pirm to straipsnio nebūvau niekad rašęs. Tai mano pirmas straipsnis, pasirodęs „Vienybės Lietuvninkų“.
Kl.: — Oja yra pora straipsnių apie Bagočių. Ar tamsta gali išversti anglų kalbon?
At.: — Aš nesmi vertėjas.

katas užprotestavo prieš tos rūšies klausimus ir teisėjas protestą priėmė.

Į liudininkų krėslių pakviesta kun. Varnagiris. Paduosiu keletą įdomesnių klausimų, kurie buvo paduoti kun. Varnagirui. Pirmučiausia išklausinėju „V. L.“ advokatas: kiek metų, kaip kuningū, kaip senai gyvena Amerikoje ir tt.
Kl.: — Ar tamsta pažįsti tą bibliją? (rodo bibliją).
At.: — Taip.
(B. advokatas: tą knygą, kuri čia guli, štai tiktai tą knygą?)
At.: — Ne tą knygą, ty tomą, bet tą išleidimą.)
Kl.: — Koki tai yra knygą?
At.: — Tai yra bibliją 1907 metų išleidimas, išleido Berlino biblijinė draugija.
Kl.: — Ar katalikai neturi biblijos?
At.: — Turi. Lietuviai neturi pilnos, ty turi tik Naują Įstatymą ir dalį Senojo išleidė.
Kl.: — Ar katalikams uždrausta skaityti šią bibliją?
At.: — Uždrausta; katalikai gali vartoti tiktai toki šventrašči, ant kurio yra katalikų bažnyčios aprobata, o ant tos edicijos aprobata nėra. Katalikų bibliją — tai Vulgata ir jį kitas kalbas verčiama tiktai iš Vulgatos. Kiti vertimai nėra katalikiški.

Bagočiaus advokatas klausinėja. Reikia pastebėti, kad dabar mandagesniu pasidarė. Kun. V. Varnagirui pasakius, kad katalikų šventrašči nesutinka su protestonų šventraščiu, teisėjas prasijuokė ir pasakė: „kuomet Bag. liūdijo, kad tą bibliją vartojai ir nešai j bažnyčia katalikai, tai jau buvo aišku, kad jis pats yra „poor catholic“.
Kl.: — Ar senai tamsta pažįsti tą bibliją?
At.: — Pirmu sykiu man teko matyti apie 20 m. tam atgal.
Kl.: — Bet ta knygą yra išleista tik 1907 m?
At.: — Šitoji edicija, bet pirm to dar buvo daug edicijų.
Kl.: — Kaip tamsta gali ją pažinti, kad sakai, jog katalikams yra draudžiama skaityti protestonų išleistas šventrašči?
At.: — Bet kad žinojus, jog knygą yra netikus, kas nors turi ją peržiūrėti. Antra-gi, nematant ant jos aprobatos, išsyk žinoma, jog ji nėra katalikų leidinys.
Kl.: — Ar tamsta turėjai parapiją Pemsylnvanijoj?
At.: — Ne.
Kl.: — O gal Pemsylnvanijos valstijoj katalikų bažnyčia naudoja šį biblijos išleidimą?
At.: — Ne.
Kl.: — Iškur tamsta žinai?
At.: — Aš esmi katalikų kuningas, tad ir žinau, jog katalikų bažnyčia vienodas taisykles turi New Yorke, Pemsylnvanijoj, Europoj, Afrikaj, Australijoj ir visur.

Paskui jau lyg ir privatiškai kun. Varnagiris, teisėjui prašant, aiškino jam ir advokatom, koks yra skirtumas tarp protestonų ir katalikų šventraščių. Išklausinęs tuos liudininkus, teisėjas buvo lyg ir prisirengęs išduoti nuosprendį, kas bus su skundu, bet „V. L.“ advokatu reikalaujant paskirta 10 d. kovo nuo 9 val. ryto. Ateinantin teismo posėdin turės atvykti ir pats Bagočius; šiame posėdyje jis nebuvo.

(T. b.)
Jauniki.
Matomai senatvė artinasi... Iki šiol visi mane klausė: kodėl aš nevedęs? Dabar g. visi klausia: kodėl aš neapsivedžiau.

Muzika irgi veikia

Žmonija, nežinodama apie ko vargo slėgutyje linkt, griebiasi įvairiausių dalykų ir, kaip gerai į tokius dalykus prisiziūri, tankiausiai nenutaiko už ko griebties. Iš to matyti, kad žmonija šaltai negalvoja, nes jina, pakliudyta kokios-nors nelaimės, impuoja agonijon, lyg tas skėstantis vandenyje kelia vis rankas viršūn, kitų pagelbos laukdamas. Tas skėstantiam ne tik kad nieko negelbsti, bet dar blogiau daro: rankos, viršūn iškeltos, apsunčina kūną ir greičiau paneria galva — taigi jau aiškios išrišimo pasekmės. Žmonėse būna daug tokių atsitikimų, kuomet žmonija fiziškai ar dvasiškai suseraga ir jam prisiėma gydymies, panaudoti įvairiausius vaistus, kitaip pasakius — „maitinties latinškos virtuvės valgiais“. Mūsų amžiuje labai išsiplatino liga, lyg mados delei, — dirksnių (nervų) liga, žmogaus dirksniai pirmų-pirmian siai yra nuog persidurbimo, paskesniai — nuog įvairiausių sielos turbacijos. Tokia liga vienok mažėsim nuosimtis tų žmonių serga, kurie dirba fiziškajį darbą. Dirksniam paprastai duodamas poilsis per fizišką kūno kompleksijos pastiprinimą. Bet jau XI šimtmetyje buvo patirta, kad ypač fiziškai gana stipriems, nieko fiziškas poilsis negelbsti; taigi griebtasi ko kito. Jau minėtoje šimtmetyje kilo Avizena bandė gydyt ne tik šiaip suirusių protu sumišimus su muzikos pagelba.
Žmogus dirbęs daugiau nusinesioja, negu dykūnas. Tai jam, darbininkui visų amatų, darbų ir profesijų, turi būt žinotina, kad žmonijai invalidai (sergantieji) nereikalingi; taigi kiekvieno žmogaus pereiga yra stengties, idant invalidu būtų kaip-gallima trumpiau, gyvenant ilgiausį amžių. Kad nepasidaryt netikusiu, tai reikia palaikyti ir gerint save įėgas. Jėgas galima labai gerai pagerinti tik per nekalčiausius smagumus, kokius žmogaus dvasiai suteikia menas: muzika ir dailė. Ypač turi būt atkreipta atidžia į silpnesnius, ty į vaikus. Vairkai abiejų lyčių, žmonijos diegeliai, turi būt tapti auginami, kad jų kūnas ir dvasia būtų sveiki ir galingi. Per dvasią sveiksta kūnas, per kūną sveiksta dvasia: Paskutiniai laikais užsiimama visokiais tyrinėjimais kaslink muzikos veikmės ant žmogaus, kaip ant protingiausios vienutės pasaulyje. Tuos bandymus daro francezai, vokiečiai, rusai, anglai ir amerikoni. Įvedama muzika įvairiausiuose ligonbučiuose, o ypač beprotnamiuose. Peterburge, ginekologiskame institute, kas dien yra vargonų koncertai, kartais su pavairinimu kitais instrumentais ar dainavimu. Ligoniai, kurie dar net lovų apieš nepajėgia, klausu ty koncertu, laikydami telefonų ragelius prie ausų. Francezai ir anglai dar toliau nužėngė. Jie, ypač francezai, dvasiškai sergančius ne tik kad ramina su muzikos pagelba, bet dar tyrinėja kokia muzika kuriam ligoniu geriau gelbsti, geriau ju nuraminimi veikia. Ir taip — vienus geriau ramina Mozarto muzika, kitus — Bethoveno, trečius — Chopino, ketvirtus — Massenet, penktus — Saint-Saenso ir t. t. Žmonės ir neligonbučiuose ne visi mėgsta vienokią muziką. Vieniems tinka dar Pergolese, Cimarosa, o kitiems — J. R. Strausso; mylintiems gi muziką

Mozarto, Al. Shadella ir jiem pa-našai, tokie kaip R. Strausnas (ne vailų rašėjas), R. Wagneras, E. Berliozas, C. Debussy, G. Dupont visai nepakenčiami. Čia veikia žmoguje jo muzikaliskas išsilavinimas. Mažai išsilavinę muzikoje, mėgsta pirmuosius, o daugiau — gėrėjasi pastaraisiais. Tas pats pasitaiko ir su paprastais žmonėmis. Daugiau išsilavinę žmogus, supranta daugiau ir tą, kuris nesilavinęs. Matimatikas parašys kokį-nors svarbią formulą, bet nemokslui tas jokios reikšmės neturės, — filosofas įsigilins į kokį-nors slepinį ir dėstys savo teorijas bemokslui, — pastarasis sau iš to tik juoksis ir dar mokslinčių kvailiu pavadinis. Muzikas parodys kokį-nors nepaprasto skambėjimo akordą, — nemokslis pasakys: prikeverzojo ir sako, kad tas gali nepaprastai dar savitai ir dailiai sčambėt ir tt. Dabar, grįžtant vėl nuog tolaikinio nusilenkimo, reikia pastebėt, kad dvasiškai sergančių ligonių gydymas su muzikos pagelba, kaip pastebi savuose užrašuose po ligonbučius daktarai-psichiatrai, esąs geras ir daktaro Avizenos pirmi bandymai tik po 800 metų randa sau platesnę dirvą.
Lietuviai savo dvasioje jautė muzikos galę iš seniausiu laikų, nes viską su daina paguosdavo, žinodami jau dainos-muzikos stebuklingą veikmę. Žinojo lietuviai apie muzikos veikmę ir ant gyvūnų ir pagimdė pasakėlę apie vilką ir dudorių su kuline. Pasakojas: Dudorius inkrito vilkenyčiai, girtas beidamas iš kokynės (vakaruskos), kurioje jis beveik visą naktį dailiai kulinė pūtė, o visi jį gerai pamylėjo. Inkrito vilkenyčiai ant vilko ir gal vilkas jį būtų tuojaus „padavadijęs“, bet jam nespėjus pažiam surikt, mažai turint pajautos, kulinė paspausta sužvigavo. Vilkas nusistebėjo ir jo pasišiaušė ant sketero plaukai visai prigulė prie kailio. Dudorius mažai tą jautė, bet po nekuriu laiko, truputį prisiblaivęs, jis pajuto, kad jam labai nepatogu tēn gulėti. Kur gi bus gulėt patogu, kad žmonės vilkenyčiai kasdavo labai smailu dūgnu, idant inkritęs žvėris neturėtų kur įsibėgėt ir viršūn iššokt. „Tai ir dudorini nebuvo geros vietos išsirangyt. Vilkas, pakol dudorius spėjo prasiblaivytt, kelius kartus su savo gauruota koja vis taikė dudorių užkabint. Bet jis vis truputį pakliudydavo pasipūtusi, kaip visuomet būna, kulinės bėtini vilkui garsai. Visliskas, garsą užgirdęs, vėl valandėle nusiramindavo. Vilkui tokia procedūra matomai patiko, ir jis kas kart vis tankiau ir tankiau pradėdavo tą kulinės maišą spaudyti. Gargol dūdorius visai jau atsipeikėjo ir šalimais pamatė nepaprastą reiginį, bet, taip sakant, šiai vietai visai tinkamą nelaimės draugą. Dudorius suprato ko vilkui reikia ir pūtė savo kulinę nuog gaidžių iki rytui, kol atėjo žmonės. Vilkas, per tą visą laiką šalimais sėdėdamas, ir verktė ir džiangė, staugdamas ir kaukdamas. Ir taip vilkas pamylėjo muzikantą, kad net žmonėms neleido muzikantą iš duobės traukt. Žmonės turėdavo pirmą vilkui virvę ant kaklo užnert ir pakilēt j viršū, ir jau paskui tik ištraukė muzikantą. Išlipęs, muzikantas pasakė: „Kad nors vilkai ir atjaučia muziką, bet jau aš jiems daugiau nešiu (ne grajisiu) ir kitiems pasakysiu, kad nešitų.“ Dudorius nuog tolimiesnių pasakojimų susilaukė ir, parietęs kulinės ragą prie lūpu, o maišą žaste paspaudęs, nuėjo

per žmones, skleisdamas dailius garsus, kokius tik žmogus pajėgia pagamint. Pasizadėjo dudorius tiek žmonijai užt, pakol išdžius jo krūtinė, pakol apkurs žmogaus toji girsiė, kuri nori su klausyti visus svieto nedorumus ir gadint savąją širdį; pasizadėjo dudorius žmonijoje būt vienu iš sielos vadovų nuog žmogaus lopšio iki Anapeliu vartų ir vest j nežinomas slapybes.
Gerai pagalvojus, matyti, kad meno pasaulis, jeigu taip išsireikš, turi, eilėje kitų valstijų, didžiausia valstiją — muziką. Muzika gydo žmogaus dvasią ir kūną. Muzika stiprina nuvargusį ir pastiprina jį savo vargus ir sunkenybes greičiau nugalēt ir užmiršt. Muzika širdyje užkuria tokią ugnelę, kad jos kaitrumu greičiau nuog skruostų galios ašaros būna nudžiovinamos. Kaip žmogus dvasioje geriau jaučiasi, tuoj smarkiau stoja kovon su gyvenimu ir jo sunkenybėmis. Tegul bus kiekvienam iš mūsų svarbiausiu dalyku šis oblasis: suteikimas laimės visai žmonijai ne per kumštį, ugnį ir kardą, bet per mokslą ir meną. M. Rastenis.

DAR KELETAS ŽINUCIŲ APIE ANDRIŲ VIŠTALIŲ.

Colonia Sarmiento, Chubut, Argentina. Gruodžio 15, 1912. Radosime šiek-tiek rašytą „Lietuvoje“ ir „Vien. Lietuvninkų“ apie mirusį mūsų sangantainį, Andrių Joną Vištalių, ligonbūtyje San Roca, Buenos Aires'e. Prie to, ką pranešė Juozapas Pauga ir aš noriu pridėti keletą žinių. Aš pažinau Andrių J. Vištalių nuo 1899 metų, pažinau ir jo pusbroli, Martiņą Vištalių, dailydę, vedusį vokiety, kuris mus nuvedė pirmą kartą prilynkiti A. J. Vištalių ligonbūtin. Martinas Vištalius įsimirė saulės karšcio užgautas, 1900 m., Buenos Aires'e. Mėg su mano seneliu, Izidoru, Šlapeliu ir mano tėvu Justinu, tankiai lankydavome Vištalių ir pastebėjome jo karštą Lietuvos meilę. Jis mums apsaikinys apie savo nelaimingą gyvenimą. Pasakojys, jogei buvo vedęs lenkė moterį; žinoma, tarpe anų-dvieju buvo nesutikimas delei tautytais skirtumo: jisai giedė, kad jo patė ir vaikai kalbėtų lietuviškai. Jisai buvo prisirašęs lenkų draugijon „Towarzystwo Polsko.“ Tuom laikui jisai aiškino apie lietuvių sąvyvaldą. Delei šito iškilo su lenkais nesutikimas, o dar didėnis nesutikimas šeimyniskame gyvenime. Jo patė „savo kelin“ pradėjo eiti, delto jo turtais ir energija ėjo silpnyn. Jisai turėjo biznį, — buvo užsidėjęs mažą spaustuvelę, spaudinimui visokių spaustuvių ispanų kalboj. Delei šitų nesmagumų ir užsiėmimas jam mažai besisekė. Jisai turėjo mintį su laiku uždėti didėsnę spaustuvię ir spaudinti jo paties raštus. Bet pasijutęs, kad negali savo pačiai užsitikėti susivaidi-jo su jaja. Sykį tokiam barnyje pribuvo policija, ir ba jo pačios pagelbininkai. Jį suėmė, paskaitė už beproty ir nugabeno j sumišeliu ligonbūty, kur jisai ir prabuvo ligi savo mirčiai vargingame padėjime.
Kiek kartų mėg lankėme tą senelį, mėg matėme jo didelį pasišventimą lietuviams. Kaip galia tokio žmogaus, taip drąsaus! Reikia tik pamintyti apie anuos laikus, kada taip maža buvo lietuvių rasliava, kaip tai sunku buvo inteligentui lietuvių kalbą gai-vinti. Jis buvo uždėtoju „Aš

RAUDA.

Lekia dienos greičiau aro, greičiau aro, vai, negrįžta jis iš karo, vai, iš karo;

o be jo taip liūdna, skaudu, liūdna, skaudu...

Visi, visi girdžia aidus mano raudų.

Visi linksmi, visi smagus, visiems gera...

O tie žmonės! Jie už meilę mane bara;

jie malonės nepermano, nesupranta;

jie nežino, kad ji didi, puiki, šventa;

jie nežino, kad ji karšta, kad ji saldi,

nors ir širdį man sudraskė ir suskaldė...

Nieko, nieko jie nežino, nesupranta!...

O man gailios ašarėlės žemėn krenta...

Aš jo laukiu dieną, naktį, jo, bernelio;

laukiu grįžtoje, ant kiemo ir an kelio, —

o negrįžta jis iš karo, vai, iš karo,

nors ir lekia ilgos dienos greičiau aro...

Zigmas Gaidamavičius.

Mūsų Kalendoriai.

(Užbaigta.)

Kalbant apie kalendorius tilpusią beletristiką, negalima be pastabos apsieiti. Manding, kalendorius sutaisytojai į vietą nors ir nusisekusių vertimėlių — svetimybų, lengvai galėjo parūpinti originales lietuviu beletristo parašytas apysakėles arba neprasčiau už A. Čechovo „romanus“. Užkimšdami kalendorius puslapius vertimėliais, mes, mano nuomone, prasižengiamie prieš savuosius rašytojus ir raštinėjus. Antraip vertus, kiekvienam lietuviui yra smagiau skaityti originales lietuvių rašytas apysakėles. Iki šioliai mes per daug puoselėjome svetimų rūbų. Mūsų raštija taipgi daugiausiai susideda iš vertimėlių. O tai visai nepageidaujamas apreiškimas. Mums reiktų daugiau rūpintis lietuviškumu ir vengti vertimėlių, o jų vietą, kiek galima, užpildyti originaliais raštais. Pas mus, kiek žinoma, ačiū Dievui, netrūksta gerų beletristų ir poetų, tai spausdinti neieškime ne geresnių vertimėlių, manding, per didis apsilaidimas ir kartu mūsų rašytojų pažeminimas.

Paprastai lietuvių-kaimiečiai neperdaugiausia rūpinasi vaikų auklėjimu — augina juos, taip sakant, „ant Dievo valios“. Da mažus žiemą leidžia mokytis, o vasarą tankiausiai siūnčia kiauulių bei karvių ganėty. Ir taip dauguma kūdikių anga, vargsta beveik visas savo jaunąsias dienas. Namie jie kartais irgi ne kaip paguodjami. Baudžia juos už ką reikia, ar nereikia. Baudimo būdai irgi verti aštraus papėikimo, nes tėvai, nežinodami, kaip bausti kūdikius, tik daugiau juos ištvirkina. Tiems šeiminkams, kurie nori sveikus ir dorus išauklėti vaikus, patartina atidžiai perskaityti ilgoką kun. P. Jakubėno straipsnį: „Apie tėvų perdidį aštrumą ir perdidį minkštumą, auklėjant vaikus“, kuris tilpo Biržų Kalendoriuje. Straipsnio autorius visiems suprantama kalba papasakoja, kaip turi būti vaikų auklėjimas. Aplamai kalbant, kun. Jakubėno yra labai naudingas šeiminkams straipsnis ir geistina, kad šeiminkai kuodaugiausiai jį skaitytų. Šis kun. Jakubėno straipsnelis, tai, taip sakant, naujiena mūsų raštijoje.

Šiame kalendoriuje neužmiršta ir Lietuvos sodnai. Yra išspausdintas ilgokas straipsnelis apie sodną, kuriame išdėstyta svarbesni dalykai apie vaismedžius ir kaip juos apsaugoti nuo vabzdžių.

Pas lietuvių žirgelis labai yra mylimas gyvūlys. Jei seksime Lietuvos istoriją ir liūdies dainėles, ten atrasime, kad žirgelis, tai istoriškas Lietuvos gyvūlys. Lietuvis nei prie vieno gyvūlio neturėjo tokio prisirišimo, kaip prie žirgelio-juodbėrelio. Tai, anot mūsų istorijos, tikras senat-

vės lietuvių karės draugas. Žinoma, lietuvis, turėdamas tokį didį prie žirgelio prisirišimą, nebeapsiėjo neišradęs savotiškų „vaistų“, kuriais žirgelį „gydo“. Pastarajam susirgus, pradeda kaimietis jį „gydyti“ ir „gydo“, kol visai „nenugydo“. Šiame kalendoriuje gyvulių gydytojas K. Jašinuskas keliais žodžiais apie arklius aiškiai išdėsto klaidingą kaimiečių arklių gydymą ir kaip jie tokiu savo „gydymu“ kankina niekuom nekaltus gyvulius.

Kalendoriuje tilpo vienas užvis geriausias straipsnis, tai d-ro M. Kuprevičiaus keli žodžiai apie alaus ir degtinės vartojimą. Abelnai žmonės tiki, kad degtinė sildo ir stiprina žmogų, bet d-ras Kuprevičius aiškiai pariparodo, jog degtinė visai nešildo ir nestiprina žmogaus, bet, priešingai, atšaldo ir nuvargina. Alkoholis, kalbant d-ro M. Kuprevičiaus žodžiais, atšpina žmogaus dirksnius ir užmigdo jų jautrumą. Negeriantis visuomet, kaip protiškai, taip ir kūniškai yra stipresnis ir jautresnis. Alkoholis ypatą nužemina ir kartais priveda prie žemų ir pasibaisėtinų darbų. Taigi, kitais žodžiais kalbant, išėmus blėdį, baltakė nieko daugiau žmogui ir nesuteikia. Jei žmogus nori būti sveikas stiprus ir kraujingas, tai tyras oras, atsakantis maistas ir švarus užsilaikymas, yra atsakančiausi jam vaistai. Svaiginantieji gėrimai visuomet atšaldo kūną, naikina sveikatą, užnuodina dirksnius ir pagreitina mirtį. Mēs turime visai atsakyti nuo svaiginančiųjų gėrimų, nes jie, kaip matome, nieko žmonijai nesuteikia, tik ligą, pajuką ir skurdą.

Kalendoriuje neužmiršta ir lietuvių-gaspadienės; ten joms yra geras plukštas patarimų. Tik gaila, kad tuose patarimuose beveik daugiausia aiškina, kaip daryti vaisių vyną. Argi nevertėtų ko prakilnesnio mūsų gospadienes pamokyti?

Informacinės žinios kalendoriuje sudėta beveik tik iš Biržų. Iš šio kalendoriaus nesužinosi nei kiek Lietuvoje svarbesnių ūkio draugijų, nei apšvietos draugijų ir kitų žymesnių įstaigų, kurios turėtų rasti kalendoriuje atsakančią vietą. Beje, paminėti Lietuvoje išeinantieji laikraščiai.

Kalendorius neapsiėjo be keleto spaudos klaidų, bet, abelnai, išleidinys švarus ir vertas perskaitymo. Kaina irgi neperaugsta.

Zigmas Vitkauskas.

D-RAS J. BASANA VIČIUS

KAIP MAN NEBUVO LEMTA DŪMOS ATSTOVU TAPTI

Kelioms dienoms nuo delegatų apsilankymo praėjus iš Vilkaviškio apygardos sužinojau apie A. Bulotos ir jojo pakalikų paleistąjį obalsį agitaciją prieš mano kandidatūrą, kas mano nervus suerzino. A. Bulota, d-ras Kudirka, Grinius ir kiti „pirmieiviai“, mat, buvę susitarę mano kandidatūrą boikotuoti ir rinkimuose Suvalkuose pasiryžę balsus veikiant atiduoti kuningui. Pats p. Bulota, kaipo Lietuvos demokratas, susitelkęs del rinkimų Dūmon su Vilkaviškio sionistais: Charkeliais, Frank'u, Rozen'u, Turberg'u, rabinu Šereševskiu ir kt. žydų ultranacionalistais; jiems apskelbęs, būk aš esąs didžiausias Lietuvos nacionalistas-šovinistas ir antisemitas,—regimai su tikslu, kad ir visus žydus-rinkikus Suvalkuose nuo mano kandidatūros nubaidžius...

Žinodamas, tokiu būdu, kad mano kandidatūra Suvalkuose žydų ir lenkų balsais negali būt palaikoma, iš kitos pusės į rinkimų agitaciją išstolo — iš Vilniaus — žiūrint ir nežinant būsimosios josios rezultato — ar daugiau bus „Saltinio“ šalininkų išrinkta ir kiek bulotiniū, aš rugsėjo 20 (spaliū 3) dieną priverstas buvau, taktikos žvilgsniu, „Saltinio“ redakcijai parašyti, kad ji apie mano kandidatūrą tylėtų, nes iš jos galėjo nieko gero neišėiti. Taip dalykams stovint — sakiau savo laiške — aš Suvalkuose laimėti negaliu. Mano kandidatūrą išsiaišius, galima būtų lietuvių balsus suskaldyti, per ką galėtų laimėti lenkai su (bulotiniais ir*) žydais susitelkę. Todelei Tamistą prašau daugiau apie mano dandidatūrą nē žodžio nerašyti, o rengti ir kitas, Jums tinkamas kandidatūras. Man rodos, apie mane jau ir taip per daug buvo kalbėta — užteks. Taigi daugiau nē žodelio“.

Kad šitoks mano nujautimas lengvai galėjo įvykti, ne sunku yra suprasti, žinant, kad bulotiniais nedaugiau kaip dar 4 balsus reikėjo gaut, kad „Saltinio“ šalininkus apgalėjus ką jie — nota bene — sekančiuose rinkimuose rodos ir laimės.

Rugsėjo 15 (spaliū 8) dieną važiuau Vilkaviškį, kur už poros dienų turėjo būti pavieto mažasieji kurijoje rinkimai į guberniją. Geležinkelio stotyje susisitikau su kun. J. Vailokaičiu, „Saltinio“ redaktoriumi, kuriai tuomet grįžo iš agitacijos Naumiesčio paviete, kur jam pasisekė galutinai

* Žodžiai kabėse laiške išnėtyčių praleisti.

nustatyti J. Kriaučiūno ir Bakšio tinkamas jam kandidatūras.

Iš stoties miestan drauge su kun. Vailokaičiu važiuojant, visą laiką kalbėta apie rinkimus ir jų pasekmes. Sužinojau, rinkimai „gerai“ einą, kad visur praeisų „Saltinio“ peršamieji „geri katalikai“, kurių būsią 22 rinkiku. Todėl jau tuomet manyta ir pranašauta, kad rinkimai Suvalkuose bus laimėti. Nusisėnkąjus apie mano augščiau ciutuotąjį laišką, rašytą nežinant dalykų stovio valėčiuose, ir Vailokaičiui užklausus, ar aš manąs nuo kandidatūros atsisakyti, pasakiau, jog aš pastatytosios kandidatūros nemanau išsivadėti jeigu dalykai stovi, kaip jis išpaskojo; atsisakyčiau tik tada, jei bulotinių būtų viršus, jei jie susitelkę su lenkais ir žydais galėtų lietuvių bloką įveikti, kaip aš jau apie tai buvau jau rašęs ir jeigu mano kandidatūra būtų priežastimi lietuvių vienybės ardyti.

Su tuo ir persiskyrėva. Savaitei praėjus, kun. Vailokaitis savo organo 41 numeryje spaliū 2 (15) d. apskelbė, kad „Suvalkų gubernijos mažasieji rinkimai pilnai pasisekė“; kitai savaitei praėjus rinkimams pavietuose pasibaigus „Saltinio“ N42 spaliū 9 (22) d. straipsnyje „Pergalėjome“! pranešta, kad „lietuvių katalikų ingaliotinių suvažiuos 23 žmonės“.

Už dešimties dienų, būtent spaliū 20 (lapkričio 2) d., buvo paskirti rinkimai atstovo Suvalkuose, kurių kaip kiti, taip ir aš, laukėme.

Tuo tarpu gavau Vilniuje jau iš kun. J. Narijausko spaliū 6 (19) dieną Seinuose rašytą laišką:

„Kad geriau pavyktų tarybos prieš išrinkimą Suvalkijos atstovo į Dūmą, lietuvių katalikų atstovai žada sustoti visi viename viešbūtyje. Sako, būk Bulota atvažiuosias su filippikomis prieš savo neprielius. Mums-gi išrodo, kad su tuo žmogum jau užtektinai pasiginčyta laikraštijoj ir kad nieko naujo pasakyti negalima. Reiktų išvengti bereikalingo nervų gadinimo.“

„Kokioje vietoje mėš sustosime Jums bus išanksto pranešta, ir jeigu Jūs patiks, tai malonė tume būti po vienu stogu“.

Į šį laišką atsiliepdamas, sutikau apsigyventi su kitais rinkikais „po vienu stogu“, bet pridūriau jeigu iki spaliū 17 (30) d., kada man reikėjo delei asmeniškų reikalų Suvalkuose iškelti, negausiu žinios apie viešbūtį, kuriame kiti sustosia, aš apsisiosiu. Tėn nuvykęs, Europos arba Rymo hotelyje.

Spaliū 12 (25) d. apsilankė pas mane Mokslo Draugijoje netikėtai p. Bulota, kursai pastaraisiais metais, Vilniun atvažiuodamas, tarytum, vengdamas man pagirodyti. Apsilankymo tikslas buvo, kad paleidus 1. pakvietimą, per laikraščius į rinkikus, idant viena diena anksčiau prieš rinkimus Suvalkuose suvažiutuų ir 2) kad iš manęs sužinotų, ar galima būsią ir kokio būdu miestelėnų išrinktiesiems lietuviams rinkikams priešrenkamame susirinkime su kitais lietuviams susitikti ir pasikalbėti delei bendro dalyvavimo rinkime atstovo-lietuviu. Bendrą pakvietimą į „Viltį“, „Liet. Žinias“ ir „L. Ūkininką“ suredagavau: iš savo pusės aš pasižadėjau, kiek galima, paturėti bendro visų lietuvių susirinkimo reikalavimą. Frie šios progos p. Bulota man paaiškino, kad jis esąs prieš mano kandidatūrą ir kad rinkimuose balsuosias už kuningą, bet už mane savo balso neduosias.

Spaliū 17 (30) dieną vakare buvau jau Suvalkuose, kad pasinaudojus rinkimų dienomis gubernijos archivų, ir apsisotjau Europos hotelyje. Tą pat dieną rašytasis Seinuose kn. Narijausko laiškas, kurį Vilniun sugrįžęs rađau, manęs laukiant, suteikė štai kokias žinias:

„Rinkimai subatoje 20. X. 1912 (sen. st.). Susirinkti tarėmės iš vakaro. Jogeit tai šventa diena Visų Šventė), tai kai kurie rinkikai bus tiktai vakare. Priesrenkamasis posėdis bus taipgi vakare. Rytoj važiuoja vienas kuningas į Suvalkus užsakyti viešbūtį. Jisai telegrama praneš Tamstai, arba ir šiaip, nepranešus, mėš pasitiksime rinkikus autobusliuose, arba stotyje, tai tuomet Tamsta sužinosite apie vietą. Spėjame, kad gausime Rymišką arba Europišką hotelį“.

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintys.

(Kritikos bruožai.)

(Tęsa.)

Tokiais tai „moralės vertenybės“ žmonėmis palaiko mūsų bažnyčią savo autoritetą tamsioje liaudyje — eo ipso daug visko ūševičinio ir jos didžinosiose šulnose yra. Linksmojo kuningėlio, kun. Kantičkos kaimyno, iškėlimas nežima kur — tai jau inkūnijimas tų „moralii vertenybių“ kaip dekanu taip ir Kantičkos — tai jų moralis įnagis kovoje su savo priešininku — puikus dvasiškas pavyzdys ganomosioms avelėms.

(T. b.)

Dalboje, viršaičio svainyje, puikiausia atvaizdinta tasai moraliniai-kultūrinis tokių dvasiškių indėlis. Tai vidurinis lietuviu, tamsaus kaimiečio, tipas, kuriame visa bobinčiaus kultūra susirado derlingą dirvą ir puikiai prigijo. Jo mintis temoka viską iminti savin, neperleisdama per kriticismo koštuvą, nes visa tai paeina iš kuningo, o „... kaip gi tas gali būti, kad kunigų nebūtų“ (331) O kadangi kuningai yra, tai jau aišku, jog „... ar gi mes prasti žmonės galime viską žinoti“ (332) Jis, ramiausias žmogus, turėjo netekti kantrybės, kuomet Abramką jo akyvaizdoje kuningas iskoneveikė ir stuktelėjo minėtąjį Abramką, padarė gėdą svainiui. O šį pastarąjį jis nepaprastai gerbė ir visgi priejo ligi skandalo — nes kunigų išauklėtas, kunigų pavergtas — kunigų bernu dvasioje ir buvo.

Tame incidente rėmėsi jis ne vienais psichologiniais motyvais. Jam kitados kuningo giminės aiškiai buvo pasakyta, jog vagis galima drąsiai mušti nesibijant jokios atsakomybės, o juk, jo numanytu, tas, kurs „kuningus išnevožia“ (348) piktesnis net ir už vagį. Ir todėl jis, nepaisydamas viso svainio mokyto, drąsiai jam atsako:

... už tokius nieko nebus. Nei karalius, nei ponas Dievas, nei kuningėliai nieko už tokius nesakys! (346)

Pamoka kuningo giminės įsakmi buvo: „... išdurti akis ir tegul eina sau!“ (347) — Gražus, krikščioniškas pavyzdis! O pagimdė jį dievobaimingoje kuningo širdyje faktas: „Jam didelę jeibę padarė, dvejatą gražių arklių pavogė“ (347)

Viršaitis, nesulyginamai kultūringesnis žmogus ir tas nekitokios nuomonės apie tai buvo:

... Viršaitis negalėjo nesutikti su švogerio išvedžiojimais. Jis pats buvo ne sykį panašios kunigų nuomonės dėl vagių girdėjęs, neabejojo, jog tie, kurie drįsta šmeižti kuningus, piktesni už visus vagis ir žmogžudžius...“ (348)

Matyti bei regėti kunigų gyvenimo bei jų demoralizacijos pavyzdžiai visgi nepadarė viršaitin tos intekmės, kurios skaitytojas galėjo tikėtis. Visas romanas — tai vidujinė viršaičio kova, sužadinta revoliucijos pirmųjų perkūnių ir privedusi jį prie „aukso vidurėlio“ visuose klausimuose. Tiesa, viršaičio pažangą autorius nori išreikšti tuo, jog jis „Lietuvos Ūkininką“ skaitas, bet, Kantičkos pašauktas, pasižada daugiau nebeskaityti. Viršaičio pažadai netikėti negalima — vadinas — Kantičkos dvasia vėl užviešpatavo, vėl paėmė viršų ant prasi-mušusios blaivos, vėl nutraukė jį ton mystieizmo bedugnėn, kurion patekęs jo tetulėnas Giedutis iš proto išėjo ir mirė.

Epiloge tiktai sužinome, jog viršaitis, nors ir nusikratė visokių intekmių, nors ir atgavo dvasios lygsvarą, bet iš užburtojo bei išgalingojo „aukso vidurėlio“ neišėjo ir jau vienitėlis jo troškimas — pamatyti sūnų Petriuką — kuningą.

Visuomenė „Bludo“ reiksmė milžiniška dėl pažudintų jame opiausių mūs kultūriniai-tautinio gyvenimo klausimų. Autoriaus sąžiningumui nieko negalima prikišti. Iš visų romano smulkesnių gražiausia matyti, jog susopusia širdimi jis žiūrėjo ilgus metus, tan šmeklų padūksin ehamizmo šokin, atidžiai rinko visus kad ir smulkausias vandalizmo apreiškimus ir pagamino pirmavertės didybės romaną.

Ašaromis, širdies krauju rašyta šis romanas. Dideliu pasistengimu, skaudžiu prisipyrimu stumta asmeniškumas užpakalin ir piešta vien tai, kas pergyventa, kas sopulingai iškentėta ir kuomet jėgų pritrūko — baisuliga rauda pasiskusta visiems ir kiekvienam atskyrim.

Stambaus tai talento tvarinys — juo žymiau tas pastebina, jog Dobilas mirtinai nuveikė tokią gausią medžiagą, neinpuldamas niekur kraštutinumai.

Bet teisybė reikalauja pasakyti, jog defektų dikčiai yra. Apie tuos defektus nekalbėsiu daug, pažymėsiu tiktai stiliaus sunkumą, sakinijų sunkoką konstrukciją ir permaža dialogo. Veikiančiųjų asmenų charakteristika reikia senties iš paties autoriaus aprašymų, nors ir nepaduota progos autorini netikėti, bet iš tyrai literatinio atžvilgio yra tai didelis minus. Patsai veikalas reikėjo suskaidyti į skyrius, kas būtų pačiam autoriui darbą palengvinę ir neleidę dažnai taptotafion impulti. Reikėjo turėti omenyje vidurinis mūsų skaitytojas ir palengvinti jam toji gausybė vaizdų atskirais etapais iminti, pergyventi ir apie juos gerokai pagaiuoti. Visa tai prie dabartinės tvarkos viduriniam skaitytoji bus beveik negalima.

Kaipo literatinis tvarinys, kaipo meno rašinys — „Bludas“ neturi didelės vertės. Neingudai bedinin menan ranka tvėrė jį ir tik savo talento stambumu pasisekė autoriui apgalėti tai, kas kitam rašytoji būtų lengviau pavykę ingudimo atstiremiant.

Visos tos smulkios ydos atsižvelgiant milžiniškon rašinio visuomenėn prasmėn išlybkėta. Ir galima laukti iš Dobilo naujų rašinių — ne menkesnės vertės ir noriai atleisime jam visas literatines ydas už tokio vidujinio turinio svarbą bei gausumą.

Laukime nekantriai!...

ros", su kitais. Turėjo parašęs lietuvišką gramatiką; sakėsi, kad būtų buvę apie 400 puslapių knygą. Tas brangus raštas ar tapo sunaikintas, ar kur dingo, nėra žinios. Sakėsi turėjęs surašęs daugelį pavyzdžių iš kalbos indijonų, patagonų, peruonų. Jisai tyrinėjęs, ar nebuvo tie indijonai giminystėje su lietuviais kada gilioje senovėje; jisai mums privedė žinodavo, kad tai esanti vis viena kilmė: ar tai arankonai, ar tai tevelčiai,— tai vis ešą mūsų broliai, nežinomų prabočių gady-nėse.

Baisiai didelis tai jo buvo argumentas! Žmogus, niekad negirdėjęs tokių išvedimų, pamislys, kad tai pamislijo darbas. Bet mus ne sykį nustebino jo dvasios prakilnumas ir meilė tėvynės Lietuvos, nes mes mažai žinojome apie lietuvius. Pasidėkavojant A. J. Vištaliui, mėš pamylėjome lietuviškus laikraščius ir kningas. Gaila, kad ne visi lietuviai, gyvenantį Buenos Aires'e, pažino tą viengintį, kuris vertas didžiausio paminklo.

Garbūs lietuviai, Amerikoje, kur daugiau yra inteligentų padarykite jam paminklą ant jo kapo. Be abejonės, ir Argentinos lietuviai prisidės prie tokio darbo. Argi mėš, netekę tokio prakilnumo tėvynainio, pasigailėtu-mėm paaukoti keletą centų mūsų visuomenės garbei? Mėš turime gerą tėvynainį, užtikimą Juozapą Paugą, gyvenantį Buenos Aires'e. Gal neatsisakytų jisai pridėti kiek triušo prie pastatymo paminklo arba kryžiaus su lietuvišku ir ispanišku parašais. Tegul mato pasaulis, jogei lietuviai neužmiršta savo žmonių, už jų tėvynės meilę savo gyvenimą padėjusių. **Juozapas šlapelis.**

Jonukas trukterėjo... Tenai tėvas šovė Gruzdu kiaule. Pamotė tur būti papasakojo, jog Gruzdu kiaule šį vakarą knisanti jų bulves, ir tėvas, ką tik parėjęs iš karčiamos (jisai kas subatą tenai eidavo), pasiėmęs šautuvą išėjęs.

Tėvas su Gruzdu buvo giminės ir kaimynai, bet labai nesutiko, gyveno nesantaikoje. Tėvui kada-tai priklausė Gruzduai. Didelė ūkė paskui liko nuomon atiduota. Nuomininku atėjęs Gruzdu tėvas. Jisai buvo jaunas ir stiprus. Visa aplinkinė stačigė stebėjosi, matydama jį taip uoliai dirbant ir besistengiant. Bet Jonuko tėvas tikrai gėręs ir gėręs... Ir taip Gruzduai parduota, išleičiuota. Gana daug įsiūlyta, tačiau Gruzdu nuriškė Paslėnio nuomininkas. Iš tų piningų, kurie gauta pardavus ūkė, dalis dar pasilikusi. Bet tėvas greitai pragėręs ir pradėjęs imti iš šeim-ninkavimo ineigu. Už metų, kaip ūkė pardavė, pasimirsi Jonuko motina, o tėvas apsvėdęs antrą kartą su senesne, bet turtingesne moteriške. Bet su dabartine žmona jisai nesutiko ir dažnai bardavosi ir mušdavosi. Tokiomis vailandomis jis keikė Gruzdu, kuris ešą jį išėdęs iš namų ir privertęs antrą kartą apsvėsti.

Lauke garsiai kalbėjo ir juokė-si. Tai buvo tėvas. Jonukas užlindo užu kakalio, į patį kampilį. Tėvas šiandien buvo blogame ūpe, ir Jonukas labai jo bijojo: jisai nebuvo visai girutėlis. Tokiose atsitikimuose jis mėgdavo peštiesi ir buvo bausis. Retai kada Jonukui tekdavo be niekur nieko išsprūsti. Bet jei tėvas buvo visai pasigėręs, tai jis pasisodindavo Jonuką ant kelių, supdavo jį ir duodavo varines kapeikas. Sutratėjo ir subildėjo duris. Tėvas sunkiais žingsniais inėjo į gričią, numetė šautuvą į lovą, bet patsai atsisėdo prie stalo.

Jo veidas buvo inkaitęs ir raudonas, gi akis — yt stiklinės. Jonukas žiūrėjo į tėvą ir pradėjo jo gailėtis. Kaip jisai dabar išrodo — nuplukes, nelaimingas ir dūsauja. Norėjo jis priesti prie jo, priglausti savo galvą prie jo pečių ir verkti.

Tėvas staiga pašoko ir treptė-rėjo su koja. — Katrė! — piktai suskambėjo jo balsas. — Ko nori! — atsiliepė pamotė. Tur būti iš virtuvės. — Ar valgyt pagaminai? Galima buvo girdėti, kaip virtuvėje pradėjo skambėti indai. Bet tėvas barškino pirštais į stalą ir žiūrėjo per langą. Jonukas matė, kaip drebėjo jo apatinė lūpa...

Pamotė inėšė silkę ir duonos šmotą ir pati priešais atsisėdusi žiūrėjo, kaip tėvas valgė. — Na, ar labai išknista dirva? — Žinia, jog labai... kuomet aš nuėčiau, tai ta bestija jau kiton pusen sienos. Atsigilčiau į bulves ir laukiaiu. Kaip tik per ežė per-žengė, tai ir paleidau... Nurūko, kai vėsula.

Jisai garsiai susijuokė, bet staiga trenkė kumščia į stalą. — Pas ką silkes pirksai? — Pas Zifa. — Taip, taip—pas tą prakeiktą žydą. Todel jos ir yra, kai medinės. Bet ar aš liepiaiu pirkti pas Zifą?

— Tačiauš ten pigesnės. — Pigesnės? Ko tu rūpinies apie piningus? Pridėk kapeiką ir pirk pas ką-nors kitą... Šitų vis-gi negalima valgyti. Jisai atstūmė nuo savęs bliūdą. — Jonuk, nusauk batus! Jonukas kiekiau prisispaudė

prie kakalio ir nejudėjo nei iš vietos. Bausis pajautimas spaudė jo širdį ir sukūrė joje nors nežymų atkaklumą. Jis žinojo, jog jį tėvas muš, jei tik jį pasi-gaus... muš jį sunkia girnuokli-ranka, be jokios priežasties, ir ne-teisingai.

Tėvas pasijudino. — Ar girdi, ką aš tau sakau?... Ar girdi? — Jo žodiuose buvo girdimas piktas ir neteisingas nuosprendis.

Ir Jonukas nedrąsiai galvą nu-lenkęs, priėjo prie tėvo. — Eik! arčiau! — Tėvas sučiu-pu Jonuką ir savo didelėmis, stip-riomis rankomis jį suspaudė.

Jonukui pritvino akis ašaromis. — Leisk!... ką aš tau padariau? — Tylėk! — Tėvas atsikvėpė. — Tu neklausai manęs, murmi, o ką paliepiu, tai nepadariai... Katrė, rykščiū! Pasaulis engė man kai-lį, dabar aš tau engsiu.

Susispietęs širdin piktumas įšėjo keliu, įšėjo išieigos... Smirdas tėvo kvapas tvino tie-siog Jonukui į veidą, lipo prie jo kaktos. Pamotė atnešė rykščiū.

— Gulkis! — piktai sušuko tėvas. — Jonukas atsiklaupė ir pradėjo maldauti, kad jo nemuštų. Bet tėvas neklausė ir leido smū-gius vieną po kito, kurie puolė Jonukui ant pečių ir nugaros. — Motute,—suriko Jonukas.— Bet pamotė tylėjo.

Jonukui atėjo į galvą ypatinga mintis, jis greitai pakilo ir bėgo prie durų. Tarpduryje dar sustojo ir pro ašaras prabilo: „Aš išeinu! Išei-nu toli! — Ir užtrenkė duris. — Eik, bet ir vėl sugrįši! Minkšta sutema gulėjo nusilei-dusi ant kiemo ir žolėje buvo at-sigulusi rasa.

Jonukas atsirėmė į gluosnį ir šluostė ašaras. Nudara kaito, lyg ant jos ugnis būtų sukurta... Kas jam daryti? Kur eiti? Eis ten per mišką, pro bažnyčią... Ir tėvas įšėjo jo ir verks, bet jis nebegrįš... Iš kanapių, uodegą vizgindamas, išlindo Margis.

Jonukas pasilenkė ir apkabino rankomis jo kaklą. — Sudiev, aš išeinu... aš čia jau nebebūsiu. Rytoj tu pats vienas galėsi ganyti. Sudiev. — Ir ašaros ritosi jo veidais ir puolė Mar-giui ant nugaros.

Bet Margis nesuprato Jonuko ir ramiai vizgino uodegą. Jonukas pakilo ir pradėjo eiti pievute. Vėsi rasa glaudėsi prie jo basų kojų. Bet Jonukui tatau patiko. Jisai ejo ir žiūrėjo į sa-vo kojas, kurios kaskart darėsi baltesnės.

Jonukas išnetyčių sustojo pas Gruzdu sodą. Gruzdu griėšis lan-guose spindėjo šviesi žiburių švie-sa. Jonukas čia tankiai stovėjo. Ir Gruzduose buvo vienas vaikiš-tis. Kartą jisai pakvietė Jonuką žaisti, bet Jonukas susigėdo ir pa-bėgo. Jis buvo toks dailus, šva-rus... Ir tai — ką-gi pasakytų patsai Gruzdas? Jis ešas bausis, nepaisąs apie kito galvą — taip tėvas pasakojo.

Jonukas sudrebėjo. Ir jei da-bar naktį Gruzdas jį pamatytų pas savo sodą, tai... Jonukui išrodė, jog Gruzdas pa-silenkęs stovi už tvoros, su aštriu peiliu rankoje ir tik laukia, kad jis prieti arčiau.

Kai ingiltas jis pakilo ir nubė-go, toliau. Ne, tai negalėjo būti Gruzdas. Jei tas būtų Gruzdas, tai jis jį vy-tųsi, norėtų pagauti. Bet tatau stovėjo toj pačioj vietoj, nei ne-sijudino. Kas ten galėtų būti? Gal tai krūmas? Kaip-gi — krū-mas... Jonukas ejo toliau ir galvojo.

Du skirti sanprotavimai nenorėjo susijungti jo smegenyse: apsi-blausiusis, kraujagodis Gruzdas ir linksmieji, šviesieji langai. Tatau nesuderėjo.

Pievtutė sukosi į kelią. Int kokią pusę eiti? Pietų pu-sė Jonukui buvo visai svetima. Kiton pusėn jisai žinojo net ligi paties miestelio. Ten visi vaikiš-čiai gaudavo blizgančius guzikus ir apsiuvinėtas kepure. Tylomis vienas sau džiaugėsi ir net prasi-juokė. Jis bus toksai kaip ir ap-tiekininko sūnus! Ir tad — pui-kus ir gerbiamas eis pas tėvą, tars jam vieną kartų žodį ir — dova-nos... (Užbaiga bus.)

KINETOPHONAS.

Štai ir vėl naujas Edisono išra-dimas. Nelabai dar seni laikai, kada atsirado judomieji paveikslai. Mės jau prie jų pripratome ir rodos, kad jie nuo amžių buvo. Dabar su tuomi nauju išradimu bus rodomi paveikslai, kurie ne tik juda ir veikia, bet ir kalba. Bandymai jau pasibaigė, ir nau-jas aparatas veikia jau didžiose miestuose — New Yorke, Chica-goje su pastebėtinu pasisekimu. Anot laikraščių pranešimų New Yorke, rodamas Shakespearo veika-lą „Julius Ceasar“, paveikslai taip gerai sutikė su kalba, jog viskas išsirodė gyvai ir naturališ-kai. Balsas skambėjo garsiai, lū-pų judėjimas mažėjo, kada balsas buvo mažesnis. Ant žiūrėtojų da-rė tokį puikų įspūdį, jog rodės, kad sėdi ir girdi artistus ant scenos kalbant.

Su tokiu-pat pasisekimu buvo perstatymai keliuose Chicago's te-atruose. Balsai ir visoki balsų pamėgdžiojimai sutinka su pavėikš-lių judėjimu, pridudami jiems tikrą gyvumą. Išradimui to aparato Edisonas pašventė virš keturių metų dar-bą; bet tai ir verta. Jeigu judo-mieji paveikslai prisidėjo daug prie apšvietimo, tai galės pakelti jį; ypatingai jie svarbūs dailoje. Beturčiai galės gėrėtis geriausio-mis operomis, dramomis už visai prieinamą prekę.

Nekurie laikraščiai praneša, jog teatrų valdytojų syndikatas, kuris dabar valdo kinetophoną, žada Edisonui apie penkis šimtus tūkstančių dolerių per metus. Pusė milijono dolerių per me-tus — yra tai geras uždarbis! Iš-tikro mechanikos amžius užstojo!

Milda.

Tev. Myl. Dr-tės reikauose.

sviesdami kitus, švieskimės ir patį!

Sulig TMD tikslo — šios Drau-gijos narių uždaviniai yra sekan-tis: šviesti savo tautiečius ir pla-tinti lietuviškąją literatūrą. Pastarąsai mūsų uždavinys yra atliekamas. Išleidinėjama įvai-rūs raštai; jų dalis mūsų pačių iš-sidalijama, o likusieji išpardavi-nėjama labai prieinama kaina sa-viems tautiečiams.

Šiomis iš dalies mūsų pasieki-ma ir pirmasis uždavinys — šviečiamą savieji tautiečiai. Bet, kad tai būtų varoma spar-čiau, kad mūsų darbo (švietimo savų tautiečių) būtų žymesnės pasekmės, reikia kas-nors dau-giau daryti. Reikia labiau mums patiems šviesties, jei norime grei-čiau savą tautą pakelti, pilniū savo uždaviniai link tautos atlik-ti ir savo Draugijos tiklas ang-čiau išskelti.

Gal tūli atsakys, jog TMD. na-grių ir be šito paskatinimo besi-šviečiamą, jau bent tuomi, kad skaitoma TMD. išleidžiami raštai.

Taip, tas taip; bet šio vien ne-pakanka. Reikia mūsų besilavi-nimas arba švietimo dalykas kaip kitaip sutvarkyti, sistematiuoti; reikia mūsų šviesesnieji vyrai la-biau užkinkyti švietimo darbe, užvaldant prie TMD. tam reika-lingą tvarką, kame jiems (mūsų šviesūnams) būtų suteikta progā netik šviesti, lavinti sava liaudis, bet galėtų kiekvienam pareikala-vimui nurodyti, patarti, kaip kas reikia studijuoti, kokiais rankve-džiais vadovauties arba kokioj tvarkoj, kokios sistemos prisilai-kant, reikia skaityti kningos, geidžiant pažinti koki-nors mok-slo šaka.

Pradedant koks-nors darbas, pirmiausia reikia pažvelgti į sa-ve, išmatuoti savo įjegos, gaba-mai, pažinti savo pajinkimai. Tariant senovės graikų filosofo Sokrato žodžiais, reikia „pažinti pats save“.

Taigi ir šičia, — norint pradė-ti mūsų pačių besilavinimas, prak-tikė nuo pažinimo mūsų pačių — istorijos savos tautos. Tyri-nėdami istoriją savos tautos, pastebėsime, jog mes visi lietu-viai be skirtumo socialiniū bei ti-kybinių pažvalgų esame vienos di-delės šeimynos vaikai; per tai į-vyko mūsų tarpe tvirtesnė tauti-nė vienybė ir didesnė pagarba vienas kito.

Juk vargiai rasime kitą tautą, kuri taip mažai žinoję apie save. Negana to — tyrinėdami histo-riją savos tautos, pažįsime mūsų pačių paklaidas, kurių delei mūsų tauta nupuolė, neteko politiškos laisvės ir kuone liko visai nuo že-mės paviršiaus nutrinta; tuom pat šioju pažįsime ir geriasis mūsų pačių puses, jų būdo ypatybės, kurių delei savame laike jie bu-vo augštai iškilę ir visų gerbia-mi; galop — žinosime, kokios mū-šų būdo ypatybės tur būti labiau gerbiamos, labiau auklėjamos, o kokios mūsų silpnybės privalo bū-ti nakinamos.

Panašiu keliu žengdami toliau, priešime prie tyrinėjimo histori-jos kitų tautų, kame vėl sužino-sime, kokių paklaidų delei tūlos tautos, buvusios labai galingos, nupuolė, o paskiau visai išnyko nuo žemės paviršiaus; arba kokiū būdu, kokiū jų būdo ypatybiū, mažutės tautos kitų pavergtos, vi-sai nuslopintos, paskiau pakilo, išsiluosavo iš vergijos ir net pa-stojo galingiausiomis pasaulij.

Taigi, žiūrėdamas į TMD., kai-po į Lietuvių Tautos Švietimo Įstaigą, kuri turėtų rūpintis vi-sais švietimo reikalais, podraug, idant jos nariai nesėdėtų rankas sudėję, beliaukiant, kad už jų i-mokėtis 60c. gauti iš Draugijos sau atlyginimą kningomis vertės vis didesnės ir didesnės, kad ir kelių dolerių, aš esmu pasiryžęs užvesti TMD. kuopose lavinimosi kursus.

Kaip tai įvykinti gyveniman-patariam visoms TMD. kuopoms paskirti bent vieną vakarą savai-tėj skaitymui Lietuvių Tautos istorijos. Kiekvienos kuopos na-rių tarpe vis galima rasti vieną-kitą subgantį gerai skaityti raštą.

Iš tokių tai ir galima bus iš-i-rinkti lektorius (skaitikas), kurs į susirinkusius balsiai skaitys Lietuvos istoriją, o kiti visi klaus-ys ir tēmys, kad susirinkę kitą vakarą, lektorius užklausti galė-tų atpasakoti, kas buvo praeitu sykiu skaityta. Iš kitų atpa-sa-kojimų nebuvusieji ant praeito skaitymo suspažįs šį jau skaity-tu dalyku, podraug atpasakoto-jai pratsys viešai kalbėti ir tokiu būdu išmoks liuosiau ir tēsin-giau išreikti savo mintis. Taip elgdami šie keliolika va-karų pereisite Lietuvos istoriją; potam jau galima pasiimti skaity-ti kiti dalykai, kaip ve: istorija kokios-nors tautos arba kultūros bei civilizacijos, pagalios ir histo-riją filosofijos. Kaip tik vienoj, kitoj TMD. kuopoj bus pradėta užvesti lavi-nimosi kursai, tai yra Centro Val-dybos bus sutvėrta tam tikras švietimo komitetas, susidedantis iš mokslo vyrų ar pedagogų. Panašūs švietimo komitetai pri-valo būti ir kiekvienoj kuopoj. Švietimo komitetas rūpintis nu-rodyti, kokie rankvedžiai arba kningos skaitymui yra geriaūji ir tinkamiausi, norintems susipa-žinti su kokiū-nors mokslo daly-ku. Taipgi švietimo komitetas nurodys TMD. valdybai, kokie rankvedžiai arba veikalai būtinai yra reikalingi ir tokiais Draugija turės pasirūpinti. Aš manau, jeigu iš šito, kas augščiau mano pasakya, TMD. nariai mane suprato, o mūsų švie-tinai imsis iš visos širdies prigėl-bėti mūsų liaudžius švietimo da-lykuose, tai trumpame laike TMD. kuopose įvyks ne tik skaitymas savos tautos istorijos, bet įvyks ir mokinimas nemokančių skaity-ti-rašyti, — mokinimas matemati-kos, geografijos ir kitų dalykų; vienu žodžiu, iš kiekvienos TMD. kuopos pasidarys gyva mokykla — liaudies universitatė, kame studentai bus profesoriais, o profesoriai studentais.

TMD. Pirmininkas.

Kenosha, Wis. — Kovo 3. 119 kp. laikytame susirinkime vasa-rijo Columbia svetainėje pirm buvo apsvarstyta kaslink kun Jo-no Žilinsko raštų — kodėl iki šiol jų nėra? Paaškinus per Kaz. Brazevi-čių, kad jie dar negatvi, daug sanarių iš to pasipiktino, sakya-mi: „Jau mokame trečius metus, o nei vienos kningos dar neturime“. Pirmininkas Kazys Balčaitis pa-tarė kantriai laukti raštų, o visi sulauks; drg. Juozas F. Račkas-kas inėšė sumanymą, kad Centras pasistengtų užganėdinti sąnarius, kaip jau prižadėta, ekstra išleidi-mu, arba paimti iš kningyno tam atsakančias kningas ir pasiūstį jas del visų draugų, idant užganė-dinti juos, pakolei bus sulaukti kun. Jono Žilinsko raštai. Ant to beveik visi sutiko; bet nekurie atsiskakė metinę mokesčių mokėti patol, pakol gaus viršio minėtas kningas.

Pirm. K. J. Balčaitis, Sekr. Kaz. Brazevičius.

BROOKLYN, N. Y.

TMD. 3-čios kuopos metiniame 16 d., kilo klausimas: delko TMD. taip mažai raštų išleidžia? Svar-styta ta klausimas, bet nieko ne-buvo galima sumanyti. Pritraukimui prie TMD. dau-giau žmonių p. Širvydas supanė ir inėšė atspausdinti tam tikrus agitacijos lapelius ir paskleisti juos tarp žmonių. Inėšimas pri-imta ir išrinkta komisija, kuri tu-rės pasirūpinti apie tą lapelių at-spausdinimą ir jų išplatimą. Tų lapelių spausdinimo kaštus pa-sižadėjo uždengti patsai sumany-tojas, p. Širvydas. Kitas, nema-žiau svarbus inėšimas, tai, kad būtų pareikalauta nuo Centro Valdybos, idant jį ingaliotų TMD 3-čios kuopos išrinktos komisijos sąnarius rinkti iš draugų, kurių pavieniū asmeniū aukas, kurios bus siunčiamos Centro IZDA* li-toratiškos padanginimui.

TMD. 3-čios kuopos valdybon

išrinkti 1913 metams šie asmenis: pirmininku J. Baniulis, vice-pi-

mininku p-lė O. Karaliūtė, finansų sekretorium p. Kripaitis; protokolų sekr. ir išdininkas pasiliko tie patys.

Pastaruoju laiku gauta keletas pasiskundimų ant 3-čios kuopos valdybos, būk ji nepildanti savo pareigų. Skundžiasi išvažiavusieji į kitus miestus šanariai, jog jie nežinodami valdybos adreso turį rašyti bent kokiam reikale savo draugams ir prašyti jų, kad jie perduotų šios kuopos valdžiai. Tie skundai dažnai visai be pamato ir neteisingi. Kad išvengtų tų skundų, patariame TMD. 3-čios kp. nariams atkreipti dėmesį į žemiau padėtą adresą.

TMD. 3-čios kp. sekretorius,
A. Lapinskas,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Laiškai Redakcijai

G. R.
Meldžiu indėti šį laiškėlį.
Jau du mėnesiai praslinko, kaip Lawrence, Mass. subankrutijai Lietuvių vartotojų draugija, vadinamoji čia ant vietos „Lietuvių Kooperacija“. Bet iki šiam laikui „V. L.“ nieko apie tai nebuvo pranešta. Kodėl — dievai žino. Ar kooperacija skaito (kas skaito? red.) mažais bei nesvarbiais dalykais ar kas kitas yra. Kiek žinau, tai Lawrence'o lietuvių kooperacijos krautuvė turėjo tūkstantį ir daugiau kostumierių ir dienų (žinoma, ne tūkstantį kas kiekvieną dieną, bet 7—8 šimtus, tai kas dieną tuorejo) ir dirbo joje pastaruoju, prieš bankrutinimą, laiku nekokie tamsiniai, bet tautiečiai ir socialistai, kurie ir paskaitas žmonėms skaitė, būtent J. M. Balčius (užveizėtojas), Pov. Čiurlionis (knygnevėdas), Petras Šimkionis (kasininkas) ir kiti.

Pamenu minėtoji kooperacija „V. L.“ net ir Lietuvoje, Vilniaus „Viltyje“ chikagiška (Pr. Butkaus) buvo keliama padangė su įvairiais darbais ir kultūros reikalais, o dabar subankrutino ir visas pateko advokatom, teismams. Man, ir kitiems interesuojantiems draugijiniams reikalais svarbu žinoti, kodėl ir kaip tas viskas atsitiko. Buvusios valdybos prašytmu pranešiu.

J. D. S.
Nuo Redakcijos. — Apie žvūnsią kooperaciją pranešama korespondencijoje, šiame numeryje.

New Yorko žinios.

Dr. Friedmann New Yorko. Vasario 25. ant laivo „Kronprincessin Cecilia“ pribuvo į New Yorką Berlio plačiai žinomas daktaras Fr. Friedmann, kuris kiek laiko atgal buvo pagarsinęs apie suradimą vaistų priešais tuberkulozą (džiiovos). Pagarsinus jam šitą senai visam pasauliui pagedaujama naujiena, visų kraštų gydytojai ir šiaip jau visokių luomų žmonės pradėjo plačiai kalbėti apie Fr. Friedmann'ą ir jo išradimą. Daug buvo tokių, kurie labai pesimistiškai atsinešė į tą stebėtiną naujieną. Reik atminti, kad tuberkulozas, tai vienas iš baisiausių žmonijos neprietelių, ir užtai nestebėtina, kad taip visi užaiinteresavto vokiečio pagarsintu išradimu. Taigi Fr. Friedmann pribuvo Amerikon, kad čia viešai prieš to krašto mokslo vyrus demonstruoti tą savo išradimą.

Po kelių dienų rengiamos prieš tos vietos demonstracijos jis galop prieš pasikirtus tam dalykui

Amerikos daktarus ir šiaip mokslu vyrus pradėjo tą visiems indomų darbą — prirodymą ir išaiškinimą išrastojo priešais tuberkulozą vaisto. Amerikos daktarai žiūri į tą visą labai neištikimai. Kuom tas viskas pasibaigs, pamatysime ateityje. Pranešama, kad Fr. Friedmann jau sutiko parduoti tą savo išrastą slaptę, tą stebėtiną vaistą; būk už tą duodama \$1,000,000.

Rūbsiuvių streikas. Paskutinėse vasario dienos rūbs-streikieriai, dirbusieji „Boys' and Children's Garment's susitaikė su savininkais. Čia streikierių skaitlius siekė apie 20,000 žmonių.

Jiems pridėjo 10 nuosimčių algos ir sumažino darbo savaitę iki 50 val.

Taipgi liko padarytas kontraktas su firma Loe Levi; 500 darbininkų, lydydami muzikos nuėję prie darbo.

Apart to kasdien būriais streikieriai stoja prie darbo — žinoma, užganėdinus jų reikalavimus. Kiti gi streikieriai laikosi tvirtai ir yra pasiryžę jokiū būdu nestoti darban, kol nebus išlošta jų kova.

Labai tankiai atsikartoja susirėmimai streikierių su policija ir su streiklaužiais; žinoma, daug nukentė darbininkai-streikieriai — jie areštuojami ir begailestingai varginami. Sunku pasakyti, kada galutinai pasibaigs streikas, vienok galima pilnai pasitikėti, kad nežūrint ant fabrikantų sutarties nenusileisti, streikas galop bus laimėtas.

Susimušus tramvajams, sužeista devyni žmonės. Kovo 3 d. naktį susimušė Sixty-fifth gatvės ir Third ave. tramvajai. Trečios ave. tramvajus, bėgantis į šiaurę susidūrė su tramvajum bėgančiu į pietus ir suardė visą pastarojo šoną, sužeidamas viso devynis žmones — septynis lengvai, o du gana sunkiai.

Nupuolė nuo septyniolikto augsto. Kovo 3 d. John Brunnen, 26 metų amžiaus, gyvenęs ant 149 gatvės, ir dirbęs prie Muniipal Building kaip marmuruotojas nupuolė nuo septyniolikto augsto. Apie 5 val. po pietų jis su kitais darbininkais stovėjo ir laukė elevatorio leisti iš apačion. Brunneni bežiūrint žemyn apsvaigo galva ir pasviręs į šoną nuopuolė. Laimė, kad pasitaikė nupulti ant apačioje sukrautų maišų. Nubėgė apačion darbininkai rado savo draugą gyvą ir berūkantį cigaretę. Iki pribuvo ambulansas jisai surūkė du cigaretu. Norėjo dar ir trečią užsi-degti, bet tuo tarpu pribuvo šv. Andriejaus bažnyčios kuningas ir patarė daugiau neberūkyti. Dabar jisai guli Hudsono gatvės ligonbūtyje ir daktarai sako, jog pasveiksias. Sulaužta tik abi kojos.

Darbininkas paduoda savo kraują. Rūbsiuvis-streikierius Jos Švare, atėjęs į Lebanon ligonbūtį, prašė buvusio tén gydytojo darbo, nes jis kenčias badą ir neturįs kur prisiglausti. Gydytojas patarė parduoti savo kraują, kuris buvo reikalingas vienam pavojingai sergančiam pacientui. Š. sutiko ir greit ta operacija buvo padaryta. Kraujas badojančio streikieriaus, kaip tvirtina gydytojai, išgelbės ligonį nuo mirties.

Nubaudė. Gan didžios krautuvės savininkas Fil. Farber ant Grand str. tapo nubaustas ant \$500 už priverimą dirbti vėliau 10 val. daiktų išdavėją, 19 metų mergaitę; jis jau tris kartus buvo apkaltintas tame-pat prasižengime.

vienas parduodamas daiktas turės antspaūdą „balsavimo teises moterims“. Krautuvėje tarnaus tik-tai moteris; ténai parduos tik-geri nesusenėję daiktai ir pigia-kaina. Manoma ir daugiau atidenkti panašių krautuvių.

Anglijos žurnalistas Edw. Millius, kuris tapo išlaikytas ant Ellis Island du mėnesiu, kol sulaukė galutinio nuosprendžio sugražinti jį atgal, liko įleistas į Suv. Valst. Mat, jis buvo sulai-kytas kaip prasikaltėlis nuplėš-me garbės Anglijos karaliui Jur-giui V.

Stebėklingas išsigelbėjimas. 4-ių metų mergaitė išpuolė per langą nuo 5-to gyvenimo (126 E. 103 gt.) Kridama, ji kelis sy-kius sučiupo už skalbinių virvu-čių, ir tas sumažino puolimo smar-kumą. Ant akmenimis gristo kiemo ji pataikė nukristi ant gulinčios katės, kuri tame momente penėjo savo 8 kačiukus. Katė su kačiukais liko perspaus-ta, o mergytė išliko sveikutėle. Pribėgusi prie dukters motina pastebėjo, kaip ji glostė negyvą katę.

Svetimtaučiai New Yorke. New Yorke italų gyvena daugiau, negu kitame kokiame Amerikos didmiestyje. Jų skaitlius siekia 532,206 žm., t. y. ant 50 tūkst. daugiau, negu gyventojų skait-liaus Romoje ir Milane. Pagal skaitlius išėivių iš Rusijos jis už-ma trečią vietą. Žydų N. Y. pri-skaitoma apie 1,265,000 žm. aus-trijokų — 389,079.

Gubernatorius (N. Y. valsti-jos) paduota peticija, idant lik-tų paliausotas nuo vietos New Yorko policijos viršininkas F. Waldo.

Vietinės Žinios

— \$1,800 už vyrą „No. 1“. Ne-senai Brooklyn Augščiausiam Teisme atsibuvo indomi byla, ku-ri parodo, kad ir apsidevimas teismuose yra kartais galimas ap-čienyti į tam tikrą pinigų sumą.

Tūla Brooklyn moteriškė, var-dū Leonora Maslanka, buvo ap-skundusi kompaniją, reikalauda-ma \$25,000 už savo sužeistą ir pa-simirusį vyrą, bet teismas, kuris atsibuvo vasario 19, 1913, pritei-sė jai iš kompanijos tik tai \$1,800, — delto, kad ji jau buvo išteke-jusi už kito vyro. Kada laik-raščių reporteris emė klausinėti vieną iš teisikų (jurors), kodėl jie taip mažai priteisė, jis nusi-šypojo ir šitai pasakė:

„Na, jūs matot, pirmasis jos vyras uždirbdavo tik po \$10 sa-vaitėje. Antrasis vyras uždirba po \$20 savaitėje, todėl iš finan-siško atžvilgio ši moteriškė nie-ko neprakišo. Buvo net patėmy-ta jai, kad kompanija jai gerai padarė, nes per tai ji gavo tur-tingesnį vyrą“.

Pirmasis vyras, Juozas Maslan-ka, tepdavo mašinas dirbtuvėje American Manufacturing Compa-ny, kuri šio žygiu turi daug ermyderių su streikieriais ir so-cialistais. Liepos 20, 1911, jisai dirbtuvėje tēpe aliejum mašinas, tuomtarpu besisukdama šeštarnė pagavo jo ranką, nutraukė vieną pirštą, o kitą sulaužė.

Nepoigo žaidza užnodino kraują ir įsimetė gangriną. Jį nuvežė į Eastern District ligon-būtį, kur rugpjūčio 1, 1911, jis ir pasimirė. Kelis mėnesius jam pasimirus, jo likuši, naštė gimdė kūdikį. Tuomet ji pasisamė ad-vokatą Adolf Ruger Brothers ir apskundė kompaniją ant \$25,000

už savo pasimirusį vyrą, kaip netekusi duondavio.

Jos byla tapo padėta ant tei-smo kalendoriaus ir laukė savo kaleinos. Bet pakol akla Teisy-bės Dievaitė svarstė bylas ant sa-vo svarstyklių, mažukas Meilės Dievaitis netinginiavo. Metams praėjus po savo pirmojo vyro mirties, likusi daili našlė pasida-bojo Hermanui Šarvui, kuris pra-dėjo ją merginti. Neuzlgo Šar-vas prikabino ją antrą sykį tē-kėti. Apsivedusi porėlė persi-kraustė ant 151 Wythe avenue, i namelius, kurie nors buvo mažiū-kai, bet išrodė labai, labai pa-rankūs, sulyginant su kitais ko-kiaus jie pirmiaus turėjo.

Tada parėjo ir teismas. Kom-panijos advokatas, Thomas F. Magner, bandė prieš Augščiau-siojo teismo teisėją Clark pri-rodyti, jog Maslanka tepes mašinas, kada jos labai smarkiai sukseis; tas jau esą buvęs jo paties neat-sargumas, ir delto jo našlė nega-linti gauti atlyginimo. Bet teis-ėsas Clark sutiko su nuomone advokato Adolph Ruger Brothers, kuris nurodė, kad mašinos visu-met yra tepamos kada jos sukasi, ir nuo teismo priguli pasakyti, ar kompanija neprivalo mašinų su-stabdyti ant kokios dvidešimties minučių, iki jas tepama.

Teismas nusprendė, jog neat-sargumas yra iš kompanijos, o ne iš Maslankos pusės; bet ka-dangi buvusi našlė, o dabar jau-navėdė pertai geresnį gyvenimą gavo, todėl teismas negali iš kom-panijos gaut daugiau, kaip \$1,800.

Bylą vedė Adolph Ruger Bro-ther, 375 Fulton st., B'klyn, N. Y.

Rūbsiuvių demonstracija. Surengtoje rūbsiuvių-streikierių protesto demonstracijoje (žiūr. „V. L.“ N10) kovo 3. dalyvavo didžios minios darbininkų — tik-ra skaitliū sunku paduoti — 20,000 žmonių. Kiekvienos tautos de-monstrantai ėjo savo būryje, sek-amsi paskui muzikos ir vėliavų, ant kurių matėsi įvairūs parašai ir reikalavimai. Viename būryje, rodos italų, matėsi prie lentukės su demonstracijos tikslo užrašu prikabinatas duonos gabalas, o apačioje stovėjo parašas: „duoki-te duonos“ — tai labai origina-liškai, ir tas darė ant visų nema-žą įspūdį.

Lietuviai demonstrantai išsi-žiūrėjo, man rodos, ypač gerai, ir jų skaitlius buvo labai didelis; pradėjo jie eiti nuo Tautiško Na-mo Grand iki Havemeyer gt., kur susitiko su kitų tautų demon-strantais; tada visa minia demon-strantų pasuko ant Plaza, o pas-kui per Williamsburg tiltą nu-traukė į New Yorką, kur ant Union Square turėjo susitikti su New Yorko demonstrantais. Ant Union Square pasakyta deug prakalbų. New Yorko demons-tracijoje dalyvavė, kaip paduoda nekurie laikraščiai, apie 65,000 streikierių.

Pamišėlis, subadęs dangelį žmonių. Kovo 4 d. anksti rytą grįžtant namo, ant kampo Have-meyer ir Grand gatvių, užpuolė N. Juliana, agentą, nežinomas žmogus ir peiliu perrėžė jam gal-vą. Sužeistasis tačiau dar įsten-gė nueiti į Williamsburgo ligon-būtį, kur sąmonės netekęs puolė ant krindų.

Truputį vėliau tas pats žmogus užpuolė, tarp So. First ir Berry gatvių, ant F. Mozuro ir suraižęs jam galvą ir krūtine. Jį atrado ant gatvės begulintį policijantas McCormick ir nuvedė į tą patį ligonbūtį, kur pirmasai pats nu-vyko.

Pagal tuodviejų sužeistųjų pa-sakojimą policijantai tikisi ji su-sekti ir sako, jog tai esąs kokas

pamišėlis; jis jau per tūlą laiką užpuolindėjas ant žmonių ir dau-gelį jau sužeidęs.

Motina ir sūnus nebesusikal-ba. Pereitą savaitę Children's Court (vaikų teisme), Jamaikoje, buvo gana indomi byla. Motina, lietuvė, skundėsi per vertėją, kad jina nebegalinti susikalbėti su savo sūnumi: motina tekalba tik-tai lietuviškai, anglų kalbos ne-mokanti nei žodžio, gi sūnus, Francis Šatner, apie 13 metų — nemoka lietuviškai. Teisme išsi-aiškino, jog vaikišėias tebuvęs tik trijų metų, kai pasimirė jo tėvas ir kuomet tapo atiduotas St. John Roman Catholic Home įstai-gai auklėjimui, kur išbuvo apie 10 metų. Dabar, apie penkios sa-vaitės, kaip sugrįžo pas savo mo-tiną ir abudu patyrė, jog vienas kito nebesupranta. Išklusius teisme motinos skundą, kad jina nežinanti, ką bedaryti su savo sū-numi, Mrs. Emanuel, prezidentė Big Sister's Draugijos pasimė vaikišėią pas save, prižadėdama pasirūpinti jo ateidžia.

Išvažiavo Lietuvon. Kovo 8. ant Rus.-Amer. linijos laivu „Czar“ apleido Ameriką Petras Petronis (iš Rochester, N. Y.), „V. L.“ sandarbininkas ir uolus jos platintojas; apart to jis atsi-žymėjo savo veikimu scenos dir-voje ir rochesteriečiams jis yra gerai žinomas. Jis prigulėjo prie TMD. ir nemažai pasidarbavo, kaip sutvėrime vietinės kuopos, taip ir pritraukime prie draugijos naujų narių ir platinime apšvie-tos tarpe savo tautiečių. Žodžiu, P. P. laike savo buvimo Suv. Val-stijoje su tikru atsidavimu dar-bavosi lietuvių visuomenės nau-dai — jo vieninteliu troškimu bu-vo dirbti del labo savo tautiečių ir del tėvynės Lietuvos. Vienok gi-lumoj širdies jis niekad negalėjo užmiršti tos savo motinos-Lietu-vos, ir štai galop važiuoja jis at-gal ir, jei tik pavels aplinkybės, mano ant visad apsigyventi ténai tarp savųjų (Kauno gub., „Vilk-mergės pav.“). Jis pasižadėjo laiku nuo laiko pranešti į „V. L.“ apie gyvenimą ir žmonių judėji-mą Lietuvoj. Labai būt malonu, kad ir kiti Amerikoje gyvenantieji lietuviai sektų pėdomis tautiečio Petro Petronio.

Numirė vasario mėnesyje, 1913 m. lietuviai. Petras Černule-viče — 160 Maspeth ave., Mas-peth, L. I. N. Y. Vas. 7. Katarina Atkonienė — 37 metų amžiaus — 70s Troop ave. Vas. 10. Jurgis Bosas, 33 metų amžiaus — 134 No. 6th str. Vas. 13. Adamos Tvoska, 44 metų amžiaus — Kings County Ligonbūtij. Vas. 20. Stanislovas Klenaukas, 6 metų am-žiaus — 216 Berry str. Vas. 27. Stanislovas Vaitulevičia, 28 Hud-son ave. Vas. Ona Sakalaukiūtė, 3 metų amžiaus — 729 Greenwich str. Vas. 27. Jurgis Vokietaitis 27 Berry str. Visi brooklyniečiai.

MOTERIŲ LYGYBĖS TIESOS.

Seniau, kaip galima patirti iš visokios rūšies raštų, moteris nežinojo, kad ir jos yra žmonėmis, kad ir jos gali naudoties lygio-mis su vyrais tiesomis. Bet šiandien moteris jau pamatė, kuom jos buvo ikišiol ir kuom jos ištie-sų turėtų būti; moteris pradėjo protauti, moteris sukruoto, mote-ris veikia jau visuomeniškoje dir-voje, moteris, galop, reikalauja joms prigulinių tiesų.

Beveik visuose laikraščiuose labai tankiai yra plačiai rašoma apie moterį išsilinosavimo kla-usimą, apie atsikratimą nuo tų pa-niškių, kuriais jos buvo suvaržytos senosios kultūros. Dabar mote-

ris stengiasi visokiais būdais ko-voti su tą senąja tvarka, kuri lai-kė moteris paniekoje, kaip ko-kius žaislus, parengtus gamta de-lei vyrų užganėdinimo. Vias kraštų moteris, vienos kitoms pa-davusios rankas, su didžia ener-gija ir pasišventimu eina tvirtu žingsniu prie pastatyto savo tik-slo — prie išgavimo sau lygių tie-sų, prie galutinio išsilinosavimo iš-po vyrų „ponystės“.

Sunki ir karšta eina visur ko-va; bet moteris tvirtai tiki, kad pergalė bus jų rankose. Matome Anglijos sufragiečių judėjimą, Francijos moterų veikimą, galop — Amerikos moterų kovą ir jų laimėjimus; žodžiu visuose pasau-lio kraštuose moteris organizuo-jasi ir tariasi iki pilno išlaimėji-mo.

O mės, Amerkos lietuvaits, ar daug esame nuveikusios toje sri-tyje? Man rodos, kad mės per-daug jau atsilikome nuo visų mo-terų kitų civilizuoatų kraštų. Mums būtinais reikia rimtai apie tai pagalvoti ir uoliai imties už darbo, idant pavyti kitų šalių mo-teris.

Čia turime atminti, kad reika-lauti sau lygių tiesų reikia ne kar-du, ne bombomis, ne laužymu ir deginimu, ne įrankiais keršto ir barbarizmo, bet apšvietimu, vie-nybe, meile, puikiais paveiksiais ir dora.

Be abejonės, taip ūmu laiku ir su tokiu iskaršėtavimu, moteris negali tikrai pasekmingai veikti — jos tik trukdo tam išsiluos-avimui, jos tik parodo, kaip dar žemai išsilavinime stovi šių die-vimui, jos tik parodo, kad dar žė-mai išsilavinime stovi šių die-nų moteris.

Sulig Kristaus mokslo mote-rei pavesta šeimynos žydyns — ji turi auklėti kartų kartas ne tik religijos labui, bet ir visos žmonijos. Ar gali būti kas prakilnesnis už gerą vaikų ir jau-nuomenės auklėjimą? Jei vaikai būtų gerai auklėjami, jei jie aug-tų doroje ir blaivume, jei jie pa-zintų savo pareigas kaip visuome-nės ir visos žmonijos nariai, jei jie gautų tikrai gryną apšvie-timą ir mokslą, tai žmonija greit pajustų permainą, — ant žemės užsiviešpatantų laimingas gyve-nimas, šviesa, meilė, blaivystė, dora... Bet gaila, kad dažnai ant to visai nepaisoma; gaila, kad klaidžiojama netikusiais keliais ir per tą nepaisiama tas, kas būtinais turėtų likti atsiektu.

Kai kurios to išsiluosavimo veikėjos, kaip dažnai matome arba skaitome laikraščiuose, visai neina krikščionystės pravestais takais, o kai-kada apsilenkia net su paprasčiausiomis žmoniškumo ir civilizacijos taisyklėmis.

Moterių klausimas — tai labai svarbus klausimas, ir mės priva-lome jį rimtai gvildinti ir steng-ties nuosekliai eiti prie jo išriš-i-mo.
Ona Balčinytė.

JUOKELIAI.

Matematikas.
— Persistatyk sau, Stepuk: naujoji tarnaitė dar pas mus tik dvi dieni, o jau sugebėjo sudau-žyti įvairių indų už pusantro rublio.

— Ot, gerai — aš tuoį išroko-siu, už kiek ji sumuš indų laikė visų metų.

Jauna keiminkė.
— Poni, ar jau galima lydį pjauti? Laikas jau kepti.
— Trupučinka lukteršk, aš pra-sišalinasiu, aš negaliu pernėti jo-žaluma.

KRASOS DEŽUTĖ.

P. S-a: — Straipsnelis „Literatas“ persilpnas: — jame maia pamokinan- čio; jei galite, tai plačiau nusiokite...

Kovas ir Plaučių Ligos

Nevienodumas oro, šaltis, drėgnumas, staigios ero permainos, per daug prisildyti kambariai, neatsakomas drabužis — tai prastai svarbiausios priežastys...

Severos Balsamas Plaučiams

(Severa's Balsam for Lungs) Jai tik gana anksti pradėjus var- totti, tikrai suteikia geras pasek- mes, sulauko kosulių, grąžina skaudamiems organams normalią...

Lai tavęs tas nestebėtina,

jei liesti, žudai svarumą, jei tavo organizmas blogai yra augavinama- mas delto, kad skilyvis yra nustoj- sės galės maistus virškinti.

Severos Skilvio Kartuoles

(Severa's Stomach Bitters) yra kaip tik tokių vaistų, kokio reikalauji sustiprinimui, sutai- symui ir atgaivinimui viso tavo virškinimo taisyio. Jos sugrąžins tau norą valgyti ir vieką.

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

AUKOS.

- Is Brooklyn, N. Y. J. Spakauskas \$3.00. B. Snuras \$2.00. A. Banianus, A. Jakaitis, Jonas Dzi- kas, Juozas Dzikas, A. Dzikas, K. Dzi- kas, M. Černiauskaitė, S. Kupčinski, V. Tuminskas, K. Latvėnas, A. Slavic- kas, M. Stalonus, V. Sibinskas, I. Bi- cunas, A. Kvederauskas, I. Abazorus, D. Klumbis, K. Bagdonas, P. Andru- šaitis — visi po \$1.00.

A. Burmoun, J. Pocenka, N. P., J. A- vežinas, A. Gudas, Rosenon, Sam, Ur- ban, Vašlauskienė, M. Gimbutis, S. Wa- lavich, Tom, A. Ungurait, J. Smith, E. Melules, B. Kraemer, C. L., P. Duleyan Z. Larein, P. Casey, Wm. Wagner, P. Zeikus, T. Zeikus, G. Sullivan, J. Se- nulis, A. Zwiglis, M. Levy, F. Stenge- te, J. Mills, V. Vaivadas, J. Paspeazi, J. Ganzler, Gallim, S. Medskus, Knapp, L. Slavickas, J. Reissis, P. To- mošunas, A. Tamodiunas, K. Yankaus- kas, G. Biancki, A. Računas, Masten, M. Kalkis, N. Ball, P. Ambros, F. Pol- cik, J. Walama, A. Kajewski, A. Zlat- kowski, J. Candemo, M. H., P. Pod- bulski, Korinka, Greenberg Bros., H. Manro, Chas Pr., D. Bohat, D. F. Mur- phy, J. M., Geo Ponzene, E. Fitzge- rald, J. Micalo, Jacco, I. Kaplan, H. C. Nuisi, A. Maželis, J. Tumarkus, J. Grabauskas, 83 N. 6 str., W. Oz- chowski, Z. Lesninski, J. F., A. Otes, Ferle, Di-Alido, M. Trakimas, Vas- drinski, Cash, Cemerka, Ig. Sbulff, Sutherland, Cash, Saladin, M. Boben- rieth, G. Mitchell, F. Met, J. Snyder, Cash, W. Rimold, V. Struogis, J. Yo- daitis, V. Rainis, J. Baltrušaitis — vi- si po 25 centus.

Kun. V. Varnagiris, ir I. Zakarevi- čius po \$2.00. J. Kulbok, L. Buchinsky, P. Naujo- kas, p. Daunorienė, A. Nuobara, A. Grinkevič, J. Kibilda, J. Starkevičius, A. Valaitis, J. Juškevičius, A. Nuoba- ras, S. Kudirka, D. J. Carrol, Th. C. Harden, Buchwick Pork Packing Co., J. Slovne, J. Grizkus, Matijosiūs Ma- čys visi po \$1.00.

M. Baingarter, J. Radzavica, Hen- ry F., H. Rupp, Ig Česna, A. Mikucki, J. Mažeika, I. Zemaitis, Geo Givis, A. Dumbis, J. Dumčius, J. Ganzlar, P. Dragulis, A. Kandrat, A. Unguraitis, I. Sidat, K. Rukštelis, V. Martinaitis, F. Karbet, F. Dekasskis, J. Dambau- ski, M. Aidukines, L. Dainauskas, H. Apeler, F. Flatman, V. Vaivadas, M. Treeman, J. Adams, J. Aciavič, J. Du- gaček, W. Podbeleiki, J. Vensianskas, Kazimieras R., P. B. Stetka, M. Kol- ler, A. Griukevič, J. C. Brown, F. A. Urban, Chas Trepfko, J. Alstgo, A. Teitler — visi po 50 centų.

Is Toronto Ont Canada. „Lietuvių Sūnų“ drangytės susi- rinkime surinkta aukų \$4.15. Streiko kom. sekr. A. Lelis.

Is Chicago, Ill. Męs, keli draugai, parengėm del lie- tuvių Ev. liuteronų prakalbas ant 9- to vasario ir surinkome New Yorko rūbsiuviams-streikiškiams aukų. Auka- vo šios ypatos: Dr. A. K. Rutkauskas, H. Preikšhai- tis, Miks Kasparaitis, Petras Kasparai- tis — visi po \$1.00. J. Jankauskis, A. Slačkus Martins Pūnis, — visi po 50 c.

Is Ashley, Pa. Aukavo šios ypatos: J. Dobilas 50c. Ignas Zailikas ir B. Kazakevičia po 25 c. K. Sinkovičius 10 c. Viso \$1.10. Klaidos atitaisymas. „V. L.“ N9 buvo pagarsinta iš Wa- terbury, Conn.: Jonas Josilionis au- kavo \$5.00, turi gi būti John Jone- linnas 846 Banka str. Selpimo Komitetas: Pirm. J. N. Buchinsky, Sekr. A. Lelis. Kas. P. Mačys.

Lietuviai, Ir vel naujiena!

Aš laikau Columbijos Grama- fonus su Lietuviškoms dainoms, kurias išgieda labai gražiai ir ai- škiai. Ant abiejų pusių rekordai yra po kitokią dainelę, rekordai yra padaryti gana drūčiai, gali lai- kyti per kelis metus. Kožnas re- kordas prekioja tik 75 centai.

Jeigu neturi mano katalogo, tai prisiršyk už 2 c. padėtinę markę, o apturėsi didelį puikų katalogą, ku- riam rasi visokių geriausių armo- nikų, Skripkų, Triubų ir daugybę kitokių Muzikališkų instrumentų. Istoriskių knygų ir Maldaknygių, kokių tik randasi Lietuviškoje kal- boje. Gražių popierių gromatomis rašymui su puikiausiais apskaito- mais ir dainomis, su drukuotais aplink konvertais, tuzinas 25 c., penki tuzinai už \$1.00.

Štorninkams, agentams ir ped- lioiriams, parduoja visokius tavo- rus labai pigiai. Reikalaukite vis- ką pas tikrą Lietuvį, o gausite tei- singus tavorus.

W. Waidelis.

112 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Vengki Peilio arba Pavojingos Operacijos IŠSIGYDYK NUO Ruptūros

Nesuprantama man kodėl ruptūra ser- ganti žmonės kankinasi nešiodami dir- žus. Diržai negali ruptūros išgydyti — jie jį da palaiko. Kada aš sakau, kad galūi jus nuo ruptūros išgydyti, tai sa- kau tą ką manau. Aš tikrai išgydžiau tuksantčius. Dėlko neišgydyt tave? Aš parodysiu mano išgydytų pacientų pa- lūdijimus ir pavarėdes, tai tada pats pamatysi (su jų daleidimu). Jie pasako apie mano stebuklingą

CHEMIŠKAI-ELEKTRIŠKA-BUDA gydyme hernia arba rupturos. Dabar iš šimto deviniiasdešimt devyntis galima PILNAI IŠGYDYTI. Be peilio, be var- ginimo, be operacijos, be sutrukdy- mo reikalų ir be diržo darančio po tam- jums nesmagumas.

Praklinus Avoca piliėtis išgydytas. Budavotojas Pennsylvania Coal Co. laukykly. po daugelio metų kentėjimui išgydytas nuo rupturos.

Brangus Daktare: — Esu dėkingas jums už išgydymą manęs nuo įkimos abipusinės rupturos. Aš pa- tariau savo sergantiems draugams dėl išgydymo kreiptiesi pas jus, ir jie tuomi yra labai užjanganėding. Aš visados su- smagu su jus rekomenduosiu vienam sergančiam, kadangi tikin kad jusų gy- dyme rupturos budas yra geriausias. Su paguoda. J. L. HARRIS, (Lincoln Hill), Avoca, Pa.

Skaityk ką dėkingas pacientas turi pasakyti. Dr. O'Malley išgydė mane nuo Piles po dvylika metu kentėjimui. Kartais skaudėjimas budavo toks didelis kad negalėjau dirbti savo, kaip mainierio, darba. Dabar esu sveikas ir linksmas ir rekomenduoju Dr. O'Malley visiems ken- čiantiems nuo Piles arba tam panašių koblumų. JOHN R. ROBERTS, 173 W. Green Street, Nanticoke, Pa.

Dėkavimo palūdijimų nuo dėkingų išgydytų žmonių yra pluočkiai rašinėje. Pacientai yra nuo kudikių iki senjų (abiejų lyčių). Rašyk del mano su pa- lūdijimais ir aprašymais išgydytų ligų knygtės — bus pristūsta dovanai. At- siųsk 2c krasos ženklei del usuntimo.

Dr. Alex. O'Malley Rupturos Specialistas 158 So. Washington St. WILKES-BARRE, PA.

Čia kalbama ir rašoma lenkiškai ir lietuviškai.

SUMUSTAS VYRAS.

Jeigu neturite užsitikėjimo sa- vimi energijos ir jėgos, jūs esa- te sumušti dar kovai neprasi- dėjus. Męs turime susitikti ne su viena kova gyvenime ir privalom būt prie jų prisirengę. Mūsų kūne eina nuolatinė kova tarp sveikatos ir ligos. Jeigu męs des- peruosime, tas mums nepagelbės, bet jeigu kovosime be baimės, tai visados yra viltis išlaimėjimo. Pirmiausiai privalome atkreipti atidžią į mūsų vidurių virškinimą, kuris privalo būt sureguliuotas. Geriausias vaistas tam yra Trine- rio Amerikoniškas Kartaus Vy- no Eliksiras, kuris išvaro iš mūsų kūno visus nevalumus ir kuris stimuliuoja ir sustiprina visus or- ganus. Jis labai naudingas viso- se pilvo ir vidurių ligose. 1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Pamė- ginkit Trinerio Linimentą nuo reumatizmo.

Pajieškojimai.

Pajiešku savo brolio Jono Sprainio. P eina iš Tauragės, Raseinių pav., Kau- no gub. 3 metai kaip Amerikoje; pir- miaus gyveno New York, dabar, gi- rindėjau būk Philadelphiaj, Pa. Jisai pats, ar kas apie jį žinote, malonėkite pranešti sekančiu adresu: Sims Franis, 256 Grand str., Brooklyn, N. Y. (10)

Pajiešku Franciškaus Reimoro (vo- gerio), Vin. Pothemio (pusbrolio) ir Franciškaus Norkaus. Visi paeina iš Kauno gub., šiaulių pavieto, šakimos parapijos; jie patys, ar kas žino, prašau atsisaukti. Benediktas Pothauskas, 838 Washington st., Braddock, Pa. (10)

Apelsaugokit. Aš, Povilas Pranevičius, pranešu plačiai visuomenei, kad apelsaugotų vagies, kuris mane apvogė — Prano Balakausko; paeina iš Varlėnų, Tau- jienų volosties, Vilkmergės pavieto, Kauno gub. 5½ pėdos augštie, bal- to, apskritaus veido, kalba keliomis kalbomis. Kas jį sugaus ir man prane- š, duosiu \$5.00; kreipkitės šiuomi adresu. 111 Metropolitan ave., Br-lyn, N. Y. (12)

Reikalingas Lietuvis in Aptieką tu- rantis Diploma, arba kiek nors prak- tikos Lietuvoje ar Amerike, atsišauk. John Karuzas Pharmacy, 125 E. Main st., Amsterdam, N. Y. (11)

KELIAUJANTI AGENTAI

Mūsų keliaujanti agentai: J. DIGRYS, K. WILKEVICIUS, P. PILENAS

Lankosi po Pensylvaniją valstiją; galite pas juos užsaisakyti „Vien. Liet.“ ir senieji skaitytojai atnaujinti prenu- meratą ir pasiklausti visokių informa- cijų apie mūsų biznį. J. J. Paukštis Co.

Po Mass. ir Conn. vastijas lankosi mūsų agentas JONAS KERDIEJUS. Užrašo „Vienybę Lietuvinkų“ ir pla- tina mūsų kningas; galite užsaisakyti. J. J. Paukštis Co.

VISŲ ATIDŽIAI! Pas mus galima gauti visus Vidinio raštus.

- Mūsų uždavinys 90 Slaptinga žmogaus didybė ... 30 Mirtis ir kas toliaus 25 Gimdymo slėpiniai 40 Žmonijos kelias 20 Visatos saranga 20 Likimo kilmė 40 Apšvietimas 30 Kur protas! (vieno veiksmo komedija) 25 Piktioji gudrybė (vieno veiksmo komedija) 20 Jonuks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) 20 Tėviškė (vienveiksmsis drama- tiškas veikalas) 20 Lietuvos varpeliai (muzikos veikalas) 45 Kurie norite gauti augščiau paminėtas kningas, malonėkite kreiptis šiuomi adresu: J. J. PAUKŠTIS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PARSIDUODA PIGIAI!

Didelis drapanų štoras, sykiu ir kostumeriško kriaušiaus dirbtuvė: 3 mašinos su visokiais įrankiais; intai- syta kuopukiausia, vieta apgyventa tarp lietuvių ir bismis abejuose įsta- gose eina gerai. Žinoma, męs įstai- gome savo kraituvėje visokių tavorų, kaip to: vyriški ir moteriški siuntų, kartunų net šilkinių ir vilnonių, viso- kių tavorų, kokių reikaling del žei- mynų. Pilna kraituvė visokių tavo- rų. Norim greitai laiku parduoti, to- del, kad žadam važiuoti į Lietuvą. No- rintieji daugiau apie tai žinoti, rašykite sekančiu adresu: Joseph Butwill, 27 Spring str., Union City, Conn. (13)

„BROOKLYNO ir NEW YORKO aplinkinė lietuvių“ kostumeristas kriaušius Petras Shertwites,

Siuvam drapanas ant orderio del vy- rų, moterų ir merginų. Pavasarinis sezonas jau prasidėjo. ant ko turim atsakančias materijas su naujosiomis madom. Bandyk sykj. o busti kostu- meris ant visados. TĖMYKITE MUSŲ ADRESŲ! 370 BEDFORD Av., Brooklyn N.Y. tarpe So. 4-tos ir 5-tos gatvių. Pagal Lietuvų Ukėsu Klubo Ruimus. Su pagarba Petras Shertwites.

Tarptautiškoji Akušerijų MOKYKLA.

Moteris, norinčios išmokti akušeriatu, dabar tu legališkę mokyklį Scrantone, Pa. Moksias pra- sidės 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mė- nesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplo- mas, valdžios pripažintais visuose laikiu. Instoti mokyklon gali moteris, turinčios nema- žiaus 20 metų amžius ir močančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokais \$100.00. Mokyklon Lietuvos prisma „The Internationa College of Midwifery“. DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas. 1419 N. Main Ave., Scrantone, Pa.

Daktaras JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 vak. Sereodomis 8-11 ryte. 152 Polk Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

DAKTARAS A. BACEVYČE

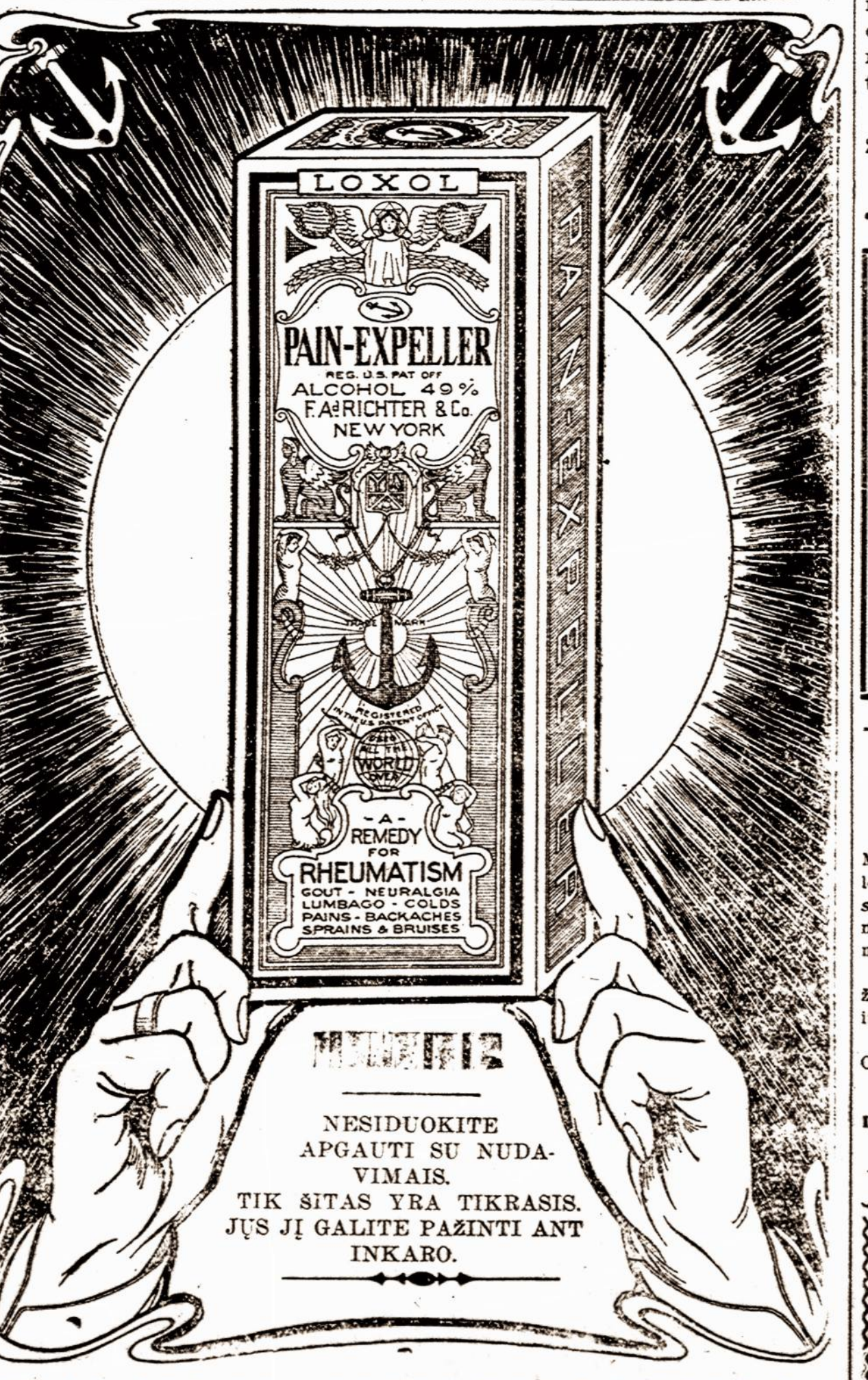
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J. 200 Marshall St., ir kampas Second St. Ligonius prisma: iš ryto nuo 8-9, po pietų nuo 2-3, ir vakare nuo 6-8, Telephone 1537 E. Elizabeth.

Daktaras A. S. Jankaukienė

Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palatų. VALANDOS: Nuo 12-2 po piet, nuo 7-8 vakare. 265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)

272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y. Specialistas širdies ir plaučių ligų. OFFICE HOURS: 8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M.

Liudas Gira. Žalioji Pievelė. Eilių rinkinys.

Prekė 65 c.

200 ŽAIDIMŲ kambaryje ir tyrame ore.

Su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir fantų išvadavimais. Jaunuomenei dovanėlė. Sutaisė Matas Grigonis. Prekė 75 c.

GAUNAMOS PAS: J. J. PAUKŠTIS, & CO. 120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

SKAITYTOJAMS. Gerbjamieji „V. L.“ skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsimė priversti sulaikyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortelę, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo. Pasargai: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaiškiausiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesuipratimų. „Vien. Liet.“ Adm.

Konkursinis Geografijos Vadovėlis. Kaina 75c. Apdaryta \$1.00. 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y. I. J. Paukštis & Co.

Ar Skaitei Kada Laikraštį „LIETUVA“ Gal nežinai kur ją gauti? „LIETUVA“ Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Peinėja ir padoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik \$2.00, pusei metų \$1.00. Rašyk adresu: A. OLSZEWSKI, 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

DOVANAU DOVANAU! sveikata ir drutumas bei naujausio mokslo kninga apie sveikatą ir t. t. „Daktaras“

LIETUVIŠKA APTIEKA Sveikata Brangiausia Žmogaus Turtas. Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA. Specializacija tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynios 25c. Taip pat ir Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolis, kaktis ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Lutkauskas ir Garšva. Graboriai ir Laidotuviu Direktorai. Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių. PARSAMDOME KARIETAS. 227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA! Urbano Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokio Rumatizmo: kaip kaulinio, muskulinio, sciaticko, taip ir nuo visų kitų ligų. 151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

The Philadelphia Medical Clinic. 1117 Walnut Street, Philadelphia, Pa. Philadelphia Med. Clinika, vyry ir moterų, visokias ligas greit ir nuodingai išgydo be peilio, be humbugo operacijų, bet su tikromis geroms liaikarstoms. Atsilankyk arba lietuviškai parašyk apie savo neveikamus.

„Russkoe Slovo“ Leidžiamas du kartus per savaitę, redagnojamas J. K. Okuncovo. Kaina metams \$2.00. Užrubežiuose, Kanadoje ir New York \$3.00. 108 E. 12th St. New York, N. Y.

Gera proga visiem. Užlaikan tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, splykų, kolekčių, kompasų, kryžiučių, aramafonų visokio išdarbio. J. GIRDAS 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

GERA PROGA! Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00. Vaikų Dragas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo. 15c. Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo. 10c. Aritmetika mokiniams rodundų, su paveikslais (apdaryta). 35c. Viso \$1.60.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius. Geras darbas. Vidutiniška čienia. G. BENSON, 328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

P. Mikolainis. Box 62 New York City. Ar gali atsakyti ant šitų klausimų? Ar esi lietuvi? Ar esi sveikas ant kūno ir dvasios? Ar priguli ir savitarpinę pašalpos draugija?

NEBO Korkiniai galais GIGARETAI. Visi ruko NEBO Cigaretus 10 už 5c. Kiekvienas perkūpčius parduoda NEBO Cigaretų daugiau kas diena. R. DONILLARD CO. ESTABLISHED 1760.

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA. Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigų. Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems kuo teisingiausiai į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už priemnamą prekę. Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprūpinti visame.

Geriausią lietuviams užėiga pns JONA KULBOKA. Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai. 74 Grand Street Kampas Wythe Ave. BROOKLYN, N. Y.

M. P. Gennes. pardavėjas siuvamų mašinų. (Singer Sewing Machine Co.) 594-96 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu. Knygute Lietuviškoji ir Angliškoji kalbose. Turinis: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išimti popieras, Suvienuyt Valtstų konstitucija, nepilnametybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvių Užsėu Klubas, matydamas reikals, išleido virš minėtą knygute kurios čienia yra 25c. Užsiskaidami knyga pinigų siuskite per Money Order arba krasos ženkliais, ant šito adreso: LITHUANIA N. CITIZENS CLUB Brooklyn, N. Y.

Lietuviški Disc Rekordai. Rekordai ant abiejų pusių graunami, indainuoti ir ingrainiti per garsingus Entropos ir Amerikos lietuviškus artistus, tinka ant Victor, Columbia ir kitokių gramofonų. Prisišk už 2 c. stampa, tai gansi rekordų ir kitokių instrumentų katalogą. Adresuok: K. J. Krauchelun Co., 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“ Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete. Išaina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje perkuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose priekioja metams \$3.00, pusei metų \$1.50. Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškamams rašyt ir kitokius spaudos šalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai. DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU. Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t. J. J. Paukštis ir K. Brazys, 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvienas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių.

Šiuo adresu:
J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kar! nedėlinis laikraštis Smagiusias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

ĮSĖINA KAS UTARNINKĄ IR PĖTYČIA

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso mėto \$2.50
Ant pusės mėto \$1.25
Ant ketverčio mėto 65c.

EURO-ROSIJOJE IR LIETUVOJE \$3.50

POJE Rosijoje ir Škotlandijoje 15 sh.
Prusose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksmą Valanda

ĮSĖINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoj ant viso mėto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusose 7 mk.

W. D. Boczkowski & Co.

520-522 W. South AL.
MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europos keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai padavinėja багаžą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglijų Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vašary keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punkty nuolatinis ir parankus susisėjimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
Passenger Traffic Man
90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFŲ KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoj.

Užlaikome visokių gatukų APERATUS. Pardodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais Intais naujasios mados. Įstak užlaikome suviri 1,000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specialiaiškai turime padary daug Lietuviškų Iliustracijų dėl Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Pratiacijų, dirbam ant orberų labai pigiai. Kuris užsimat arba nori užsimat šiuo metu biznis, reikalaujanti pagalbos šaukiatės prie:
American Film Exchange
A. T. Račianus Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 2536 W. Bedford.

Tel. 2834 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanius alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, krepenči cigarai, ir puikūs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir krepenči cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys kiti, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypt

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Įsibalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.

Perėjo į naujas rūkas ir viskus gerai prižiūrima. Užėkite ir persitinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdinti.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kancija \$30,000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugraziū.

PIRMOS KLASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

14 metų senas laikraštis KATALIKAS

Išėina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prūsų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:

Metams \$2.00, pusei metų \$1.00
Kanadoj ir Meksikoj—
Metams \$3.00, pusei metų \$1.50
Rosijoje, Lietuvoj ir kitose užrubėžinėse viešpatystėse:
Metams \$3.00, pusei metų \$1.50

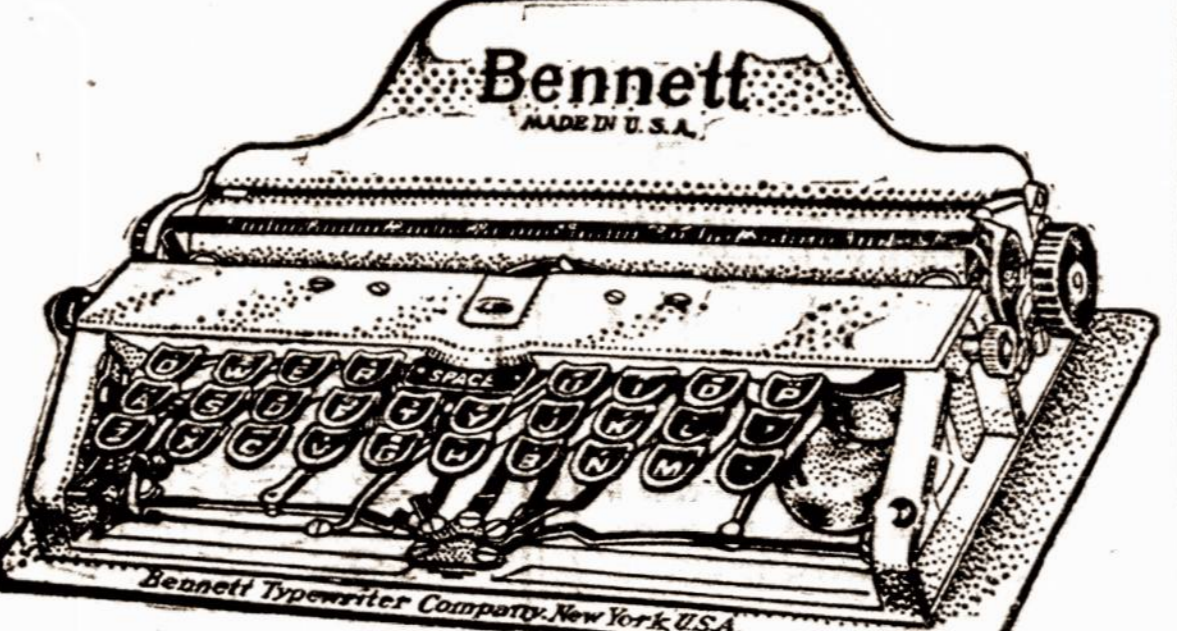
Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pašto Money Orderį arba pinigų registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojuos, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiūros veltui.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujusio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja taip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais, raktais, taip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierę 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volėlis su literomis maišosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriojose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukštis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Naujas išradimas!

Laikrodėlis elektrikinis, kišeninis; tamsoj gali matyti adynas, budintojas iš miego; gali pribudinti. Labai naudingas dėl dirbinių mainose dirbančių. Viršai metaliniai juodi, viduriai drestyti, vertės 15 dolerių ir rėžėlis vertės 8 dolerių, garantuotas ant 25 metų. Sykiu laikrodėlis ir rėžėlis už 15 dol. Prisiųsk 10 dolerių tai gausi laikrodėlį ir rėžėlį, o kaip paimsi prisiųstus daiktus, tada man prisiųsi 5 dol.

J. Schidlofsky Room 204
28 Main St. Brockton, Mass.

„SVYTURYS“

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75 c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKŠTĮ & CO.**
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

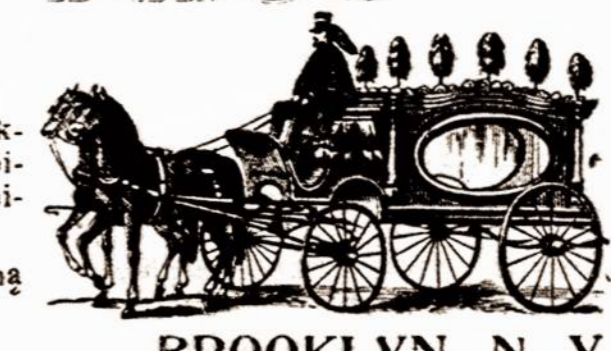
P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORITUS (Undertaker).

Įsibalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvi.

Mano gyvenimo ofisas atdaras diena ir naktį.

213 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

Rusizkai Amerikonizka Linija. Vienatū be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą | 11 dienų į Liepajų

III klasa \$33	III klasa \$35
I " 45	I " 50
I " 60	I " 70

Birma March 29th | Russia April 5th

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės iš mūsų agentus ir centrališką kontorą **A. E. JOHNSON & CO.** General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais ant Kosciusko Parodos už rūpestingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreiškinti guodintiems Kunigams ir guodintoms Draugystėms, kad aš dirbu vieš augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimama išdirbiniais įgijau geriausiają praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

ZMIJEJCZNIK

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų. KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENUŠOPĖS, SAUGELIŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelti, neįšokok rodos pas kokius nemokintus gydytus ar kryžikus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientauti, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų.

— pas **ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,**
Plymouth, Pa.

gareg dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gydytojų“, o persitinkite, kad neišskleisi veltui ir ant apgavystių savo suokiai uždribto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant svieto taip dėl senų žmonių, kaip dėl kukikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstantčius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir glijoje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkesniais, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesi galėsi.

Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

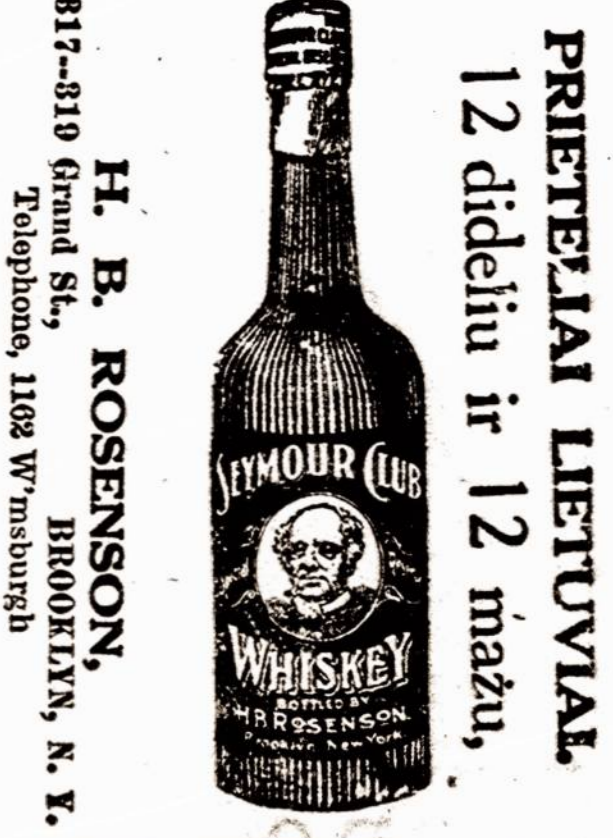
Nepamirškite Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpia cigara, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

H. B. ROSENSON,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone 1102 W. Wm.burgh

12 dideliu ir 12 mažu.

ADVOKATAS KAZIS KRAUCUNAS.

Buygs 9 metus Svyria V ršinkna, Inspektorium Suvienu q Valstijų Immigrac jos: turi vias tiess-kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir C unco-lors- tLaw. V d- vi-s-kias oylas (prozas) visnos teismuose ir d parlametu skyrinose. Gavimi patarimų, kreipkitės laiškuis, įdėdami krasos žennelių įstakymai. Vedimu svarbių byų ir reikalų, pribrna ypatiški į visas Valstijas ir miestus su visų pareikalavimu. Adress:
KAZIS KRAUCUNAS
Attorney-at-Law Box 296, Ketchikan, Al.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabalges Pennsilvanijos Universitetą), užsilma varamu pravų visuose teismuose.

Ofisas rumnose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

ATYDAI KRIAUCIUIII!

Lietuviška knyga, kirpimui vyriškų drabužių, su 25 kraštiniams ir 15 pavelskių, 50 pasi. Prekė \$2.50. Tokia pat knyga—moteriskų drabužių. Prekė \$2.50.

Užsakant abi sykiu, prekė \$5.00.

Šios knygos yra tikrai, ky turi žinoti gerus kraštinius. Neturėjimas drauge ky knygy—reikiat nustumimą nuo savgs cerseno uždarbio ir pasekmės pramonystėje.

Dnudu Lelkijas Kirpimui.

Pintaus sigyti per „Money Order“. Reikalaujant atsakymo visdos prigiusti už 2c. Stamp

J. TOPILIS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.